

REDACȚIA

nr. 20, Deák Ferencz-u. nr. 20

ABONAMENTUL

Anul Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor. pe 1/2

pe 10 cor.; pe 1/4 de an

cor.; pe 1 lună 2 cor.

Zil de Duminică pe an

— 4 coroașe. —

Pentru România și

străinătate pe an:

40 franci.

Manuscrisurile nu se napoiară

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancați nu primesc.

CRĂCIUNUL.

De veacuri multe, creștinătatea serbează Nașterea Domnului. Și totuși, Crăciunul nu încetează să fie cea mai dulce sărbătoare. Nimic n'a pierdut din măiestrie, și dacă noi, cei de azi, nu mai știm să pătrundem de misticismul creștinilor, cari se adunau să cânte imnuri de laudă prin peșteri, — în schimb avem însă intensitatea, așa zicând, a credinței mari ce trebuie să ne pătrundă, că numai prin profesarea sinceră a învățăturilor lui Christ s ne poate veni mântuirea.

Și de unde și de ce credința aceasta?

Isvorul tuturor El este, fiul Prea Cinstitei Fecioare, care fiu s'a născut în Beteleem, într'un staul, ca și ast-fel să se apropie de omenirea în mișerie și durere, mișerie, din care prin întreaga sa viață El a căutat s'o scape. El ne-a învățat adică iubirea și din iubirea asta mare s'a întărit în suflete credința.

Ce deosebește adică lumea veche — cea înainte de Christos — de cea nouă, întemeiată în virtutea învățăturilor lui Christos?

O deosebește credința ori, mai bine: lipsa de credință în lumea cea veche!

Grecul cult și rafinat, Romanul, care cucerise lumea cu puterea spadelor și alătea popoare barbare, cum și se era să creadă în zeii sculptați din piatră, zeii, cari nu erau, să-l ajute pe împărat la nimic ce-l peste puterile lor, iar pe supuși cu atât mai puțin îi mântuiau de jugul greu!

Profesau deci o religie, în care nu credeau. Aduceau jertfe zeilor, pentru-că așa era obiceiul, dar știau bine, că totul era o amăgire.

Pe când Isus din Nazaret se face rege al tuturor popoarelor, neluând pentru împărăția sa decât prin — iubire, el subjugă toate inimile calde și toate inteligențele le preocupă. Deja mătreașă lui pune în mișcare pe magii dela răsărit, veniți să se închine evlavios, alături de păstorii smeriți. Și dacă e o minune, cum a scăpat de sabia lui Irod și cum Iosif a fugit în Egipt, totul e, pentru-că iubirea l'a apărut de toate! Iubirea mamei sale și a lui Iosif!...

Eată de ce Crăciunul este serbarea iubirei. Copiii așteaptă cu dor colindătorii; părinții privesc cu iubire la fericirea odraslelor scumpe, și lipsit trebuie să fie de sentiment omul, care în ziua aceasta să nu se bucure: dacă nu de fericirea proprie, apoi de fericirea altora.

Iubirei — cuvânt sfânt, sentiment dinin, prin care s'a făcut tot ce este mare în lume și fără ea nimic durabil nu s'a săvârșit, — ei să aducem prinos la Crăciun. Să ne gândim, că dacă Atotputernicul din iubire pentru oameni a lăsat ca fiul său să se nască din femeie și să îndure toată durerea vieții pământești, apoi și noi, prednici de atăa iubire ne vom arăta, numai dacă prin iubire ne vom ridica la credința tare, lăsată nouă drept cea mai scumpă virtute.

Să mărturisim adică și să facem tot ce ne învață sfintele scripturi, că

numai așa vom pute prăznuir învingerea deservită a binelui asupra răului.

Ear dacă în viața religioasă caută să ajungem, prin iubire și credință, la perfecțiune, cu atât mai tare trebuie să apropiem aceste virtuți, când vorba e de viața națională.

Iubirea de părinți și tot ce ei ne-au învățat, iubirea către frați, cu cari am împărțit bucuriile copilăriei noastre, iubirea către prietenii buni, către biserică și tot ce face parte din viața noastră ca popor, ne-a strâns la un loc, ne-a îndemnat să ne ajutăm împrumutat, și umăr la umăr punând, să resistăm până și celor mai dujmănoase valuri, să înfruntăm intemperiiile veacurilor și răutatea stăpânilor străine...

Prin iubire, care l'a îndemnat să se jertfească, Isus a mântuit lumea de păcat. Prin iubire, care să ne înalte la puterea de jertfă, noi trebuie să curățim viața noastră publică de toate scâderile, căci tot ce este rău între noi, nu este atât din cauza neștiinței, ci a lipsei de iubire. Pentru-că unde nu este iubire, se arată invidia și ura, cari nasc nu credință, ci descurajare. Ear nouă, Românii oprimați, credință, tare ne trebuie și curaj, căci altfel succumbăm sub greutatea păcatelor noastre și a împreguiării lor vitrege.

Celor mici și mari, săracilor și bogăților deopotrivă, Crăciunul să ne fie deci sărbătoarea sfântă, în care, gonind din sufletul nostru tot ce este păcat ori scâdere ce duce la păcat, să ne pătrundem numai de dragostea și credința tare ce Isus a sădit-o între oameni, ca astfel buni creștini fiind, să fim și buni Români!

Și Români buni nu prin mărturisiri numai, ci prin fapte.

La Crăciun, și la alte sărbători mari, nu este creștin, care să nu se ducă la biserică. Se duce până și cel mai slab în credință, dacă nu de frica lui Dumnezeu, apoi de rușinea oamenilor!... Tot așa să fie și în viața națională: cine bun Român vrea să fie socotit, să nu scape un singur privilegiu fără a dovedi cu fapte, că ține la tot ce este național și e gata să jertfească muncă, răbdare și bani pentru întărirea așezămintelor noastre românești.

Russu Șirianu.

Convențiile comerciale. Ministrul de interne al Monarhiei a provocat pe reprezentanții serei diplomatice din Germania, Italia, Rusia, România, Bulgaria, Serbia și Svițera, să ceară consulilor de sub jurisdicțiunea lor informații și propuneri, în chestia reînnoirii tractatelor comerciale. Consulatele își vor prezenta rapoartele până la sfârșitul lunii viitoare.

„**Concluzii greșite.**” În discursul său dela Anul-nou, primul ministru Széll a spus, între altele, că ultimele alegeri au dovedit, că „națiunea” stă pe baza principiilor din pactul dela 67.

„Magyar Szó”, relevând această declarație a șefului guvernului, sub titlul din fruntea acestor știri raționează astfel:

Majoritatea parlamentară de fapt spriginește baza dela 67. Dar ne îndoiim că această formațiune ar fi efectul voinței naționale. Susținem, că dacă națiunea s-ar pute validita voința, nu s'ar hotărî pentru baza dela 67; și aceasta pentru motivul, că în inimă fie-cărui bun maghiar este baza 48-istă.

Să-și pună mâna pe inimă Széll Kálmán și să declare: dacă în fond nu este și el 48-ist, nu-i este și lui baza 48-istă idealul politic?... „Votează o ceată de valah. Niște oameni, cari au intențiuni și interese contrare statului... Votează pentru baza 67-istă, ca să poată face macar atâta rău, cât pot face la alegeri...”

Din aceste spuse ale ziarului fost al lui Bánffy, ce concludie negreșite urmează? Urmează, că: toți maghiarii sunt kossuthiști, — lucru, pe care noi de mult l'am spus — și că guvernele ce s'au perindat la putere trei decenii, nu reprezintă interesele popoarelor din țeara noastră. Dacă nici interesele maghiare nu le reprezintă, — cu atât mai puțin pe ale majorității cetățenilor, pe ale naționalităților.

Ceasul al 12-lea!

Ca în toți anii, și de data aceasta, în ziua de Anul-nou partidele maghiare și-au făcut temenelele obicinuite pe la șefii lor.

Discursurile, ce obicinuiesc a rosti fruntașii politici cu această ocaziune, sunt nu numai acte de politeță, ci în același timp se prezintă ca programe de muncă politică pentru viitor.

În special schimbul de discursuri dintre primul-ministru și oratorul partidului guvernamental sunt obiectul atențiunii publice, căci ideile și considerațiunile, ce se tâlmăcesc din partea oamenilor dela cârma statului, sunt indicii de felul cum gândesc acele cercuri și de modalitățile, după cari rosturile țării vor fi îndreptate prin mâinile lor.

Ori-cât s'a așteptat ca primul-ministru Széll să facă declarațiuni categorice în chestia ardentă a pactului economic cu Austria, iscusitul diplomat a știut să se eschiveze, pentru a nu se lega, în fața situației atât de balansate, atât de nesigure, în care se prezintă această chestie.

Se apropie ceasul al 12-lea! e singura exclamație a primului-ministru, o exclamație, care e expresia și a îngrijorării, dar totodată și a greutății ce privește situația pactului economic.

Mulțumiri și elogi reciproc, între fruntași și partidul liberal, s'au schimbat din greu, accentuându-se marele progres săvârșit prin „era nouă”. Pe cât de banale ni-se par aceste complimentări însă, tot atât de lipsite sunt și de sinceritate și de temeinicie. Căci, nu de vre-un progres și înaintare ne dau dovezi evenimentele zilei. Și apoi, unde și poate fi vorba de progres real într-o țeară, în care majoritatea locuitorilor nu se împărtășește de binefacerile unui regim al legii, dreptului și dreptății?

Nici nu s'a vorbit la Anul-nou despre așa fel de lucruri; ci din contra, s'a accentuat rolul societății maghiare pentru săvârșirea „operei naționalizatoare” — sau mai bine zis: desnaționalizatoare, alături cu silințele puterii de stat, în serviciul acleiași tendințe.

Sunt tot cei vechi șovinisti și în „era nouă”, și an de an accentuează aceleși preocupări; dar, poate: n'aduc an, ce-aduce ceasul; și cine știe, poate că tocmai acel ceas este al 12-lea, de care se cutremură primul-ministru Széll!

Eată, în resumat, chestiunile, despre cari s'a vorbit cu ocazia Anului nou politic din Budapesta, în partidul guvernamental:

Seria urărilor s'a început în clubul Lloyd, unde deputatul Mohar Sándor a felicitat pe președintele baron Podmaniczky.

În răspunsul său Podmaniczky vorbește și despre recenta mișcare studențească, condamnând mișcarea contra Sengeraiurilor. La sfârșitul cuvântării sale se ocupă de statificarea administrației, spunând următoarele:

„Cu ocaziunea ultimelor alegeri comitatense am făcut experiențe atât de triste. Încât trebuie să dorim, ca administrația să fie statificată cât mai curând”.

Convoitul de gratulanți pleacă apoi la palatul prezidiului ministerial, unde contele Andrássy Gyula este oratorul festiv. Laudă pe primul ministru și opera lui de „regenerare”, ear apoi se ocupă de „singura chestiune neliniștitoare”, care este în situația din Austria, ce influențează în mod păgubitor arangearea pactului economic. Este adevărat — spune oratorul — că partidul liberal este aderentul teritorului ramal comun și pentru susținerea acestuia este gata să între la o învoială — demna.

Primul-ministru răspunzând constată, provocându-se la rezultatul alegerilor parlamentare, că Ungaria a recunoscut, că viața sa de stat, supremația raselor maghiare și cultura sa națională numai pe baza liberalismului și-le poate asigura.

Trecând la chestia economică, constată, că raportul dintre Austria și Ungaria este și astăzi o chestie deschisă. Acestei situații nehotărâte trebuie să se pună capăt. E ceasul al 12-lea! Guvernul nu se retrage din fața unui târg cinstit, dar trebuie să țină seamă de interesele vitale ale țării, căci țeara trebuie să trăiască economic și din drepturile sale nu poate ceda nimic.

Despre modul, cum ar înțelege Széll să se dea o soluție mulțumitoare acestei probleme, nu s'a încumetat să-și spună părerea.

Gratulanții plecând în masă la președintele camerei Apponyi, se țin discursuri de felicitare a partidului pentru „unitatea” ce domnește în simul lui.

Budgetul agriculturii.

Comisiunea financiară a Dietei s'a întrunit Vineri. Discuțiunea s'a urmat asupra budgetului agriculturii.

Szederkényi Nándor, membru al comisiunei, laudă măsurile propuse de ministrul resortului pentru îmbunătățirea relațiilor economice, dar constată, că e absolut nesuficientă suma prevăzută, pentru a pute îndeplini marile și iminentele inovațiuni necesare în această privință. Cere întinderea acțiunii rutene, și relevează scandalosele execuții dela Alsó-Kalocsa.

Barta Ödön, la rândul său declară, că nu vede în proiect, pe lângă toate bunele dispozițiuni, o îndrumare pe calea deschiderii de credit pe seama micilor proprietari.

Hieronimi crede, că întemeierea creditului va ajunge să fie cu puțință și pentru mica proprietate, poate, prin colonisări; deși însuși constată, că colonisările se fac foarte încet și este încă întrebare, dacă vor prezenta succese?

Ministrul de finanțe Lukács, reflectând oratorilor opoziții, spune, că dacă statul ar da agriculturii mici avantajile cerute de Barta, anume de a le converti datoria în sarcina statului și de a le pune la dispoziție bani prin bănci agricole de stat, s'ar pomeni

pe cap și cu industria și comerțul din țeară, pretinzând similare avantajii.

Ziarul „*Alkotmány*”, ocupându-se la loc de frunte de acest budget al agriculturii, se întreabă:

„Ce se poate face cu suma ce s'a pus la dispoziție? Ajută cultura vitelor, deschide școale agronomice de repetiție, dezvoltă industria de casă, duce mai departe cultura pădurilor, face cultură de pești, reconstruiește viile . . . etc.

„Acestea le face (ministrul) ca birocraț. Dar, mă rog, aceasta încă nu e economie națională . . .

„Când vom pute spera, ca să nu amintim decât pe cele de frunte, o reformă radicală a bursei, ștergerea autorităților juridice, extraordinare, regularea atât a doritului termen de negoț, când va fi regulată chestia muncitorilor, când vor scăpa Rusnicii din poalele Carpaților de hienele lor, când se vor regula emigrările și imigrările, când se va arangea satisfacerea miciei proprietăți, chestia de credit și consum într-un mod cinstit, fără băntuiala usurei, când se va apăra prin lege minimalul existenței, când se va face reforma legii de dare de pământ și consum, ce va fi cu pactul economic, cu teritoriul vamal independent, cum ne vom apăra interesele economice față cu tariful vamal german, când se va realiza reforma învățământului superior agricol, și ce va fi cu canalele de udare și navigabile?”

Din această serie de întrebări se poate prevedea, că la discuția bugetului în parlament, pe când ugroniștii vor fi concesivi, kossutiștii blajini, poporalii vor ridica puternic glasul de opoziție.

Ni-se perd datinile străbune!

Îmi aduc aminte că în pruncea mea Românașii noștri la prindere de post (zăpostire) — umblau cu violina dela vecin la vecin, dela neam la neam; astfel își petreceau de cu seara până în zorii de zi a zilei din post — cântând și veselindu-se în dragile noastre doine și de admirat descântece. Fiind invitat la un amic al meu, la prindere de post, în o comună cu stare mai bună decât alte multe, — mi-a fost foarte bățetor la ochi că n'am auzit nici un glas, nici o dorință. Nu! și nu: era o tăcere mortală, o liniște ca în zilele de rând, — tăcerea peștelui!

Bătrânii noștri la prinderea postului, mâncările ce le rămăneau, le trimiteau veduvelor și oamenilor celor mai săracii, ca și aceia să se veselească. Acum nu-o pătește nici un ciurdar (vacar) sătesc cum

De Crăciun.

Desbrăcați de-a lumii rele
Și de-a vieții greu tumult,
Ne 'ntâlnim seara la stele,
Să visăm ca mai demult.

Sfiosci îmi întinză mâna,
Tremurând îți dau pe-a mea,
Picură 'ntre plopi fântâna,
Uite! a căzut o stea.

Două umbre rătăcite
Inlemnit-au între brazi,
Eu cu mâinile 'mpletite,
Tu cu lacrimi pe obrazi.

Tu te uiți la mine 'n față
Să-ți răspund la ce mi-ai zis:
Ah, dar unde nu-i viață,
Nu mai poate fi nici vis!

Sibiu, 1901, Decembrie.

Maria Cimțan

Un birt.

Birt frumos e lumea noastră,
Soartea e proprietar
Și ispitele-s băieții,
Cari 'naintea noastră sar.

Și ne-'mbiu cu lucruri multe,
Pofta, dorul deșteptând;
Și nădejdea-î lăutarul:
Vine tot mereu cântând...

a pățit-o Tranfe (bărdiea) Totorenilor. Eacă ce-a pățit: Un om de seama i-a trimis o oală cu lapte acru, altul mamaliga cu lapte — altul curechiu umplut (cu boți) altul friptură și așa până în capăt au sosit plăcintele cu troacele și cu donițele scoverzi (clătite).

Învățătorii și mai ales preoții ar trebui să vegheze, ca nici un obicei bun din trecut să nu fie părăsit de Românașii noștri... Ar îndeplini astfel o chemare sfântă!

Bihor.

Vasile Sala,
Învățător.

Crăciunul școlărilor în Arad.

— Raport special. —

Bucuria se reoglinda pe fețele școlărilor, învățătorilor și a publicului adunat Dumineca trecută după sfânta liturgie în școala noastră confesională din curtea bisericii.

O ceată de îngeri, ale căror aripi strălucitoare s'au metamorfoșat în sdrențele săraciei pământeste, și se imagina, privind la fețele cadrate de frumoasele trăsături ale neamului românesc, de pe cari au dispărut azi și urmele brazdelor adânci imprimată de lipse și neajunsuri.

Îngerul Domnului, poreclit și moș Crăciun, în costum de astă-dată neobiceiuit, nealbit de zăpada iernii, ci în frumos costum de primăvară, — s'a pogorit azi în mijlocul nostru, aducându-ne bucuria unui splendid viitor, ear celor săraci și lipsiți mângăiere și mântuire.

55 elevi din toate școlile populare confesionale române din Arad așteptau sosirea îngerului prevestit de învățătorii și părinții lor, ca să-i scape de suferințele iernei și să le recompenseze purtarea lor cea bună cu frumoase și călduroase vestminte.

Liniște mortală domnia în sală. Școlarii priviau toți la ușa școlii și când aceea scârțâind se învârti în țigini, și sângele li-se oprî în vine, dar în loc de imaginații lor înger cu aripi de aur și moș Crăciun, cu barbă albă, ca zăpada, intra de toți iubitul și binecunoscutul președinte al comitetului parochial, Dr. Nicolau Oncu, însoțit de preoții locali, Traian Vășan, Gavriil Bodea și de o mulțime de credincioși.

„Îngeri sunt duhuri nevezute, fiilor”, — zicea directorul Iosif Moldovan în cuvântarea sa rostită școlărilor, despre însemnătatea actului. „Ei se întrupează în noi, când voesc să ne îndemne la fapte bune; și în alți oameni, când ne trimit pe aceia să ne mântuiască de ispite, de necazuri și de suferințe.”

Și ne scot pe nevezute
Ale inimei averi
Și rîzînd ne dau afară,
Când ne ved fără puteri.

Cei cari mai rămân la masă,
Rîd — sau miță au de noi...
Soartea — rîde la o parte:
„Vine rîndul și la voi!”

Alexandru Aciu.

CLEOPATRA.

ROMAN

de

HAGGARD RIDER.

VII

Vino dar, Harmachis, Chem te conjură, vino și ne eliberează . . . Aruncă-te asupra vrăjmașilor și să domnești ca Faraon pe tronul Faraonilor. — Destul, destul, ziseiu. Dar nu trebuie să mă rugați atâta. O sută de vieți d'as avé, și toate le-aș jertfi bucurosi pentru binele Egiptenilor.

Bine, b ne vorbești, zise Sepa. Acum du-te cu bătrâna Atua, să-ți spele mâinile cu cari să atingi apoi lucrurile sfinte și să-ți spele fruntea care se va încorona.

Intraiu cu bătrâna într'o cameră unde din vas de aur îmi turnă apă să-mi spal

„Asemenea s'a intrupat și îngerul, pe care l'ați așteptat cu atâta dor în momentul de față, în inima bunului nostru președinte și a tuturor celorlalți Domni, cari s'au prezentat în mijlocul nostru, ca prin darurile și ostenețele lor să vă s'ca pe pe voi de neajunsurile săraciei și să umplă inima voastră și părinți vostri de bucurie.”

După împărțirea vestmintelor și îmbrăcarea școlărilor lipsiți, părintele paroch Traian Vășan, arată celor de față, cum din inițiativa și cu permanentul concurs al D-lui președinte Dr. Nicolau Oncu, apoi din interesele fundațiunei de 1600 coroane a veduvei Doamne Maria Obercnez și încă și din contribuțiile anuale de câte 20 coroane ale acesteia, din interesele fundațiunei „cununii eterne”, create de banca „Victoria”, precum și din considerabilele ei contribuții anuale: s'a făcut posibilă și în anul acesta această măreață festivitate de a prevedea 55 elevi săraci și lipsiți cu vestmintele trebuincioase în preț de 256 coroane 60 fileri, fără a altera nici măcar cu un sinic averea comunei bisericești; ba s'a făcut posibilă aceasta și pentru viitor.

Apoi dând povețe elevilor beneficiați, cum să se silească a se arăta recunoscători pentru ajutoarele primite, mulțamește în numele comunei bisericești D-lui președinte și celorlalți binefăcători pentru îngrijirile și darurile lor.

D-l președinte Dr. Nicolau Oncu, asigurând pe cei prezenți despre bunăvoința sa față cu biserica și școala română și pentru viitor, arată elevilor calea cum prin învățatură să devină oameni cu poziție și folositori neamului lor, ca apoi să poată săvîrși și dinșii asemenea fapte, prin cari să se arate demni de binefăcătorii lor de azi și încheie mulțamind d-lor epitropi pentru osteneala ce o au cu afacerile bisericești, precum și d-lor preoți și învățători pentru spriginul, de care îl împărtășesc în toate afacerile sale în calitate de președinte al comitetului parochial.

În sfîrșit directorul Iosif Moldovan în numele colegilor săi învățători și al școlărilor lor beneficiați mulțamește d-lui președinte și tuturor maritimozilor binefăcători pentru noua jertfă adusă pe altarul culturii noastre naționale și pentru milostenia săvîrșită de dinșii și cu această ocaziune — de încheiere — îi felicitează cu cuvintele Mântuitorului nostru Isus Christos:

mâinile. Mui, apoi un ștergar fin în apă și-mi udă fruntea.

O, Egipt fericit, zise, o prinț fericit, care prea ești frumos și regesc pentru a te face preot; fără îndoială multe femei se vor gândi astfel. De dragul teu poate că vor mai schimba legile preoțești; altfel cum să se perpetueze neamul Faraonilor . . . Și fericită mă simt și eu, care ca să te mântuiesc, am jertfit pe nepotul meu . . . O, strălucit și frumos Harmachis, oare te-ai născut să domnești și să iubești? — Ei, tac! odată, ziseiu, și nu-mi vorbi de fericire 'nainte de a vedea s'fîrșitul meu. Și să nu-mi vorbești de iubire, care e împreună cu durerea, ear drumurile mele sunt mult mai cu totul altele și subline.

Da, da, tu zici așa. Cu iubirea sunt împreunate însă și bucurii multe . . . Să nu disprețuești nici odată amorul, că și tu ești fructul lui . . . În Antivis oamenii adoară crocodilul; femeia pretutindeni în lume este însă adorată . . . Dar să grăbim.

Când am reîntrat, ear se sculară toți în picioare și se închinară. Tata veni și-mi dete icoana de aur a sfinței marie Creatoare, precum și alte insignii sfinte.

— Jurî pe toți zeii?

— Jur, răspuseiu.

— Jurî pe pământul sfânt al Chemului, pe valurile Sihorului, pe bisericile zeilor și pe piramidele eterne?

— Jur!

„Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este la ceruri.”

Cu lacrimi în ochi priviam șirul elevilor îmbrăcați s'erbătorește — cu vestmintele vechi subsuoară când la eșiera din sală cu fețe vesele și cu priviri surizende de marea lor bucurie se măsurau unul pe altul în noul lor costum.

Cu multă bucurie în inimă ne am depărtat și noi din locașul, unde fiilor noștri li-se dă ast-fel de îngrijire, din giurul bunului nostru președinte, care nu pentru sine, ci pentru noi și națiune trăește; și ne-am despărțit cu dorul de a ne revedea Mercuri, a doua zi de Crăciun earăși, adunați în giurul său în aceeași localitate, cu scop de a face cu frunțașii economi preaîngrijirile de lipsă pentru căratul nășpului și al cărămidei la zidirea pompoasei Case Naționale, care în urmarea neobositei sale stăruințe și cu ajutorul lui Dumnezeu — în primăvara acestui an se va edifica și se va da menițiune).

Unul.

ULTIME ȘTIRI.

Crisă min'isterială în Bulgaria.

Principele Ferdinand a primit de misiunea cabinetului Karavelov și a însărcinat pe Danev cu formarea noului cabinet.

Noul guvern, după-cum se spunește, se va compune exclusiv din adevrații membri: Danev, președinte și externe; Sarafoff, interne și finanțe; Lucanov, comerț și lucrări publice; Radov, justiție; Kandsev (până ac vice-president al Camerei) instrucție, și Papricov, războiu.

Războiul buro-englez.

Din Bruxella se comunică următoarea știre:

Vice-presidentul bur Schalk-Burger, provocat de bătrânul Krüger încă în luna Octomvrie a adresat tuturor generalilor burî întrebarea: „sub ce condiții ar fi aplicați să depună armele?” Până acum a sosit deja Krüger răspunsul tuturor comandanților burî, cari toți, în deplin acord declară, că ei pretind pentru state bure desvîrșită independență, alții vor continua războiul până la cel de urmă bur.

— Jurî că vei governa conform legilor Egiptului, că vei respecta zeii lui, vei împărți dreptate d'opotrivă tuturor, nu vei tiranisa, că nu vei comite trada, că nu te vei alia cu Romanișii ori cu Grecii, că vei isgoni din țeară idoliștrăini, viața îți vei jertfi-o pentru libertatea Chemului.

— Jur!

— Așa să fie. Urcă deci tronul, aci, în fața supușilor tei, să te proclame Faraon.

Am urcat pe tron, a cărui parte jos era sfîrsit, ear partea de sus încă cerul.

Amenhat ear se apropiă de mine punându-mi pe cap coroana dublă, umerii mantaua, ear în mâni biciul și iagul, zise: — Harmachis, prin aceste semnuri externe, te încoronez de Faraon al Temei și de Sus! Domnește și prosperază, o, nădejde a Chemului.

— Domnește și prosperază, Faraon repetară toți, căzînd în genuchi.

Rînd pe rînd depuse apoi fiecare jurământul de credință.

Servii după aceasta, la toate șapte altare, fu condus în urmă în stăruitorul regesc, unde veniră toți să se chină și să aducă daruri.

Plecară apoi și mă lăsară singur, dar rege.

SUPLIMENT LITERAR.

Povestire de Crăciun.

Când astrucate-ș lanurile sub apadă, când vinele de apă poduri de viață poartă 'n spinare, când ghețare se salășuesc pe mustatele celor fără ost de stat la gura sobei, când ca gări uriașe coșurile caselor slobod amul spre firmament, când piftiile s'au prins cât-ce le-ai scos din bucătărie, când au înghețat până și coarnele... Altor, — o, atunci să nu verși lacrimi ploarse de vântul ce-ți bate ometul în față?

Să nu — regreti, că nu ești milionar, ca să stai la... Niza?

Dar poate vor exista ființe și mai norocite decât mine, care mă simt atât de impresionat, impresionist, etc... Adecă de ce iarnă și nu vară? Ori, la adecă, de ce nu iarnă, și — primăvară să fie mai pe plac?

Sau și mai bine: De ce să nu dăm „Hantatar“ filosofia asta?...

Să ne bucurăm, până mai are ce să clănțan în gură!...

Și totuși, — de zăpada coplesitoare de cotețe, cocini, etc. par'că un agubru vîl se leagă — vorba vine! — și duioase, involte desnădejduiri, impersonale mă cuprind.

Câte trupuri fragede nu zdrobește astidiosul Crăciun, câte inimă nu ia dela locul lor, — nefastul Crăciun, care vine și iarna în spinare!

Tipete sfășietoare umplu vîzduhul dimineții și oameni mascați de întuieric, cu cuțite în mîni se reped și fac fire de vieți nevinovate...

Ah, au fost, au fost odată și alte vremuri; când poeții scriau cu elan despre purceluș cu coada sfredel și cu bețe 'n loc de labe... Dar vremea scrică totul.

Astăzi se cântă în jurul unui calavru învălit cu paie:

„De te-aș vedea 'n foc arzînd,
Nu pun mîna să te sting;
Ți-aș mai pune un braț de paie,
Ca să arzi cu vîlvătae...“

Ce trist e curcanul, singur în coteț, departe de ori-ce sin de tovarășă proverbial de inteligentă.

Nu se mai umflă în pene, nici nu reacțiază cu revoltă în voce la petele sburdalnicilor copii ce se dau de-a roata prin zăpadă și se bombardează cu brui. Nasul lui, purtat altădată cu îngâmfare de general, învîțat par'că vinează o serie de idei dureroase și stă boțit pe ciocul ce atîtea crește de cocoș a înroșit...

A încăput într'o colivie, acest mîndru sburător pedestru!...

Și e seară, târziu. Când somnul stă să-l fure, două mîni îl înhață, alte două îi cască gura și-î toarnă... Îl arde! Dar o dulce beție — de rom — îl moleșește apoi, și nici nu mai știe... când îi zboară capul, sub topor...

Tot guralivă și deșteaptă, ca de gîscă, gîsca nu înțelege, ce-î atîta... Cu sila, — dar las' că-î nu e la Karlsbad!

Și când colo... O, soartă amărîție: rumenită presidează într'un loc cu varză, — la Crăciun.

O tempora, o mores! Exclamă cu demonstene al Romei.

Din sanctuarul, unde erai albă, ca o lebedă, o gîscă! și îngrijită de fecioare, ajuns-ai în era... „canibalistă“, — și ciolanele tale marfă de harță între cățelandri sclavi nemernici ai oamenilor... pe când tu de sclăvia galică ai scăpat eterna Romă, cu versu-ți!...

Dar... iarna par'că nu vrea să ne zică „bună ziua“! Suntem ca la Niza.

Și totuși regret că nu sunt milionar!

Mefisto.

În inimile noastre ești!

Cred! Ați o ved, a ta putere,
Nemărginirea cumpînind,
Sub arișele vecinicii
Vieța, moartea stăpînind!

Tu dai la toate zîmislire...
Tu nu poți fi nici slab, nici rău.
Acestea sunt doar ale noastre...
Să știm, că este Dumnezeu!

Pe tine nu te stăpânește
Durere, farmec, vis și dor,
Ci să putem a te cunoaște:
Pe noi ne ai pus în brațul lor...

Și pus-ai margine la toate,
Vieții, visului frumos,
La toate patimile noastre,
La gîndul cel măi dureros.

Și nu ni-ai dat îndeplinire
La fericire pe pămînt:
Ca să avem un dor de tine,
Cînd patimile ne frămînt...

O! cu puterea mînei tale
Azi sufletul mi-l stăpânești
Și tu mă faci să cred, Preasfinte,
Că-n inimile noastre — ești.

De farmecul iubirei sfinte
Tu mă lăsași să fiu cuprins,
Dar — pradă patimelor crude
E sufletul de dor aprins!

O, lasă-mă să-mi țes nimicul,
Ce clipele mi-le-a îndulcit!
Vezi, sărutînd copila dulce
In suflet Tu mi-ai strălucit.

Și... cînd din inimă iubirea,
Din suflet visul va 'nceta:
Le voi depune, Doamne, toate
Cu drag — în sfîntă mîna Ta...!

Alexandru Aciu.

MIGNON:

Părea c'am amuțit. Ori că seriile de „halbe“ ni-au tăiat expansiunea, ori... ne-a cuprins melancolia, ascultînd pe harpista italiană, nelipstă seara dela „Tunelul de vieață“, îngîănînd Aria din Mignon.

Ropotul aplauselor ne mai scutură moleșeala. Cîntăreața pornește cu cheta Alexe oftează.

— Ce-î, băete?
— O amintire, — răspunde clătînînd din cap a jale

— Amintire? Ce fel de amintire?
Un *souvenir* plăcut sau o durere trecută, ori — un regret?

— Nu este „o poveste veche“, ce se repetă vecinic, schimbată numai în formă. Povestea mea este un *unicum*, neîncăpută în cadrele ce-mi dai, dar cuprînzîndu-le.

— Nu te 'ncurca în contradicții, reflectează tovarășul Vasilie Plăcere, durere, regret, pe un calapod, — e sofism.

— Lasă filosofia Dacă simțemîntul ar pute fi călăuzit după legile logice, n'am avé de ce plînge, dar nici — de ce rîde...

— Legile logice? logica legilor!
— E destul să sgîndărească un filozofia, și hop și celalalt Lăsați acum discuția; la obiect!

— Nu tu ai început cu punerea categoriilor?

— Și tu cu „unicum“, *unicam*...
— Slăbiți-mé!.. Fiecare om reprezintă o lume întreagă...

— Judecînd din punct de vedere subiectiv, — dacă'mi dai voie?

— Cum să mă desfac de mine însu-mi? Doar nu e vorba de o observație la microscop...

— Pardon, da; ei... S'auzim „amintirea“.

Pregătiam un examen — începe Alexe. Studiam până târziu noaptea. Înainte de a mă culca obișnuisem să mă cobor în cafenea din colț, în casa unde îmi aveam locuința.

— Miezul nopții... ești melodramatic face Vasilie un „intermezzo“.

Destul că în vremea aceasta, urmează Alexe, era o casierită...

— „Mignon“?
— *Aventură* proastă, poate nu „unică“...

— Lăsați-mă să vorbesc cu acum — reia firul Alexe; — veți reflecta pe urmă. Într'o seară o găsec singură în local. Doar un chelner sfîrșia într'un colț, cu capul proptit de o marmură. Cassierita îmi aduce un cognac, ce-i cerusem; apoi se așează carăși la tarabă și cetește. Avea o carte deschisă sub ochi

— Paul de Kock!

— Nu tocmai. — Dela o vreme ea ridică ochii din carte...

— Ești *amost* cu povestea ta.

... și rămîne pe gînduri. Luna prin geață își revîrsa razele peste fața ei visătoare, împrumutându-i un aer... de Madonă...

„Ce cetești? o întreb.
„*Dragostea dintăiu*“, de Ivan Turghenev.

„Dragostea dintăiu? Și o mișcă, o emoționează? Mi-au trecut prin minte versurile: „Rembrand, găsi ai modelul, doi ochi plîngînd pe-o neagră pernă în nopți de carnaval“...

„Și îți place? o întreb.

„O, da; e ceva minunat...“

Vocea-i era așa de dulce, privirea atât de duioasă, încât... părea că ved o jertfă, un chip frumos, un suflet distins, căzut din înălțimea poeziei în marea cărcimă a vieții lumești...

Și era atât de frumoasă!...

„Așa de minunată e nuvela asta, zice ea, încât pare un vis, dar totuși trăit. Fericit cel-ce pe poate visa, cel puțin...“

„Iti găsești intrupate momente din cultul idealului?..“

„Nu toți oamenii pot să aibă ideal!“

„Înțeleg că idealurile se schimbă, se trec pe nesimțite, se sdobesc...“

„Pentru mine n'a fost și nu există ideal.“

„Cum simți atunci farmecul „Dragostei dintăiu“ dacă nu o cunoști, nu-ți revocă...“

„Cu atât mai mult“.

Ea face un gest din mîna, zimbește sarcastic, și mă fixează.

„Crezi d-ta că e posibil, ca fiecare om să găsească în lume un suflet, cu care să se înlanțuiescă în reciprocitate de simțiri?“

„Prea mult ceri în contul „idealului“. Dar d-ta ești frumoasă, și...“

„Ha ha, ha! Asta mi-au mai spus-o mulți; și par'că-mi place s'a ascult, deși nu mă ferecește ți imi plac băeții ca d-ta, pardon, bărbaiți tineri. Nu te supăra, mă rog. Petrec bucuros...“

Și începu să se salte în scaun, nedumerit o priviam; și fredonează: „Amoru-î un copil pribeag“...

„Știi ce? imi zice de-odată, cu un aer de ștregăroaică, — să fim prieten! Am destui prieteni, cari se învîrtesc pe lângă mine. Dar aș vré unul cu care să vorbesc mai multe — palavre. Vrei?“

„Palavre?... Fie!“ răspund, nu fără tulburare.

„Să deschidem o sticlă de champagne să ne facem „Brudăr“.

„Fie!...“

— Băiete, mai dă trei halbe, comandă Vasilie chelnerului. Voi ați băut champagne Azi să bem măcar bere

Prietena mea, „Mignon“, așa îi ziceam — reluă Alexe firul povestirii după o libațiune din halba cu „guler“ — la început era foarte zglobie. Dar din ce stam mai mult de „palavre“, mai zi-de-zi și... brodam magice spirale de iluzii juvenile, părea tot mai puțin veselă, mă mult duioasă și adese-ori îngădurată.

Ochii ei mari, scilpitori, par'că mă dojeniau și mă îndulciau, mă cutremurau și mă legau, când prelungit mă privia.

Era frumoasă, așa de frumoasă, — cu fruntea-î albă, păzită de bucle negre...

(Alexe tăcu. — Duce paharul la gură, apoi își șterge fruntea cu batista).

Într'o zi, „Mignon“ dispăre! O caut... Unde?... zadarnic... A doua zi factorul imi aduce o scrisoare.

(Alexe se scotocește prin buzunare, și din ascunzișul portofoliului învechit scoate un bilețel albastru tocit pe de margini, și cetește):

Iubitul meu amic,
N'am fost în stare sub ochii tăi adănel, cuminiți, frumoși, să stau.
„CĂM depărtare, dela vorme pân' la astru!“
Fîind-o te iubese, te-am părăsit.
In noi sunt doné lumi: una, care se prăbușește, alta ce răsare.
Uita-mé, eu nu te pot uita,
Adio!

— Astfel de firi, cad, — reflectează Vasilie.

— Și nu există „reînviere“...

— În alt mediu...

Multă vreme n'am auzit de ea nimic,

— urmează Alexe Deși doream nespus...

Nu-i știam urma; și amintirea ei, cu vremea abia mi-se mai ivia în treacăt în suflet, abia din cînd în cînd, pierzîndu-se, cu încetul în noianul... noutăților trecătoare.

Dar...

Tot ce există, menit e să dispară, așa este înțelesul relativității. Nu este însă mai mare durere decât să ia parte la un cataclism final, care te surprinde.

(Alexe își șterge sudorile, apoi, cu o vedită emoțiune continuă):

Ajung într'o zi, în plimbare, la un prieten al meu, care era mai mare peste atîți „prinți“, „regi“, „împerați“, „milionari“ etc. Prietenul mă întimpina cu „noutatea“:

— Avem de două zile un exemplar admirabil. Să ți-o arăt în album. E o frumuseță. Abia s'a lăsat s'o fotografiăm. E nebună rău, furioasă, din dragoste. In momente de liniște tot întrebă de bărbatul ei, iubitul ei, salvatorul... și mai știu ce. Să ți-o arăt.

El întoarce foile albumului. Oprește.

...Mă razim de masă, să nu cad... Era fotografia ei!...

— „*Feuerabend*“, Domnilor! auzim vocea patronului „Tunelului de vieață“, lângă masa noastră.

Localul era gol de public și singura lampă ce mai lumina era cea dela masa noastră. Sever.

Așa de limpede.

Așa de limpede lucirăți,
Ca doi frumoși și vecinici astri
Și c'o privire mă robirăți,
Voi, ochi albastru.

Și toată taina fericirii
Zimbitu-mi-a pe-o clipă mie,
Dar pradă desnădejduirii,
Cât plîng, pustie.

Căci cele stele lucitoare,
Isvor de dulce mîngăere,
Vreau inima să mi-o omoare
Ați — de durere.

Elena din Ardeal.

GÂNDURI.

Ce să spun?

Ce să desprind din caerul gândurilor mele? Gânduri... gânduri... cum împovorați voi un suflet, — cum înseninați cerul unei vieți pustii!...

Vieța?

Un vraf de datorințe de împlinit și dreptul unei palide liniști a conștiinței, cărei frâu îi pu, pentru a nu se înalța, urmărind — „deșertăciunile“ inimii...
O, nu. Nu!

In cale 'm-ai eșit... Nu mai e ceriu, nu e pământ, — ești numai tu, ești numai tu! Ești tu!

De ce 'm-ai eșit în cale?...

Vai! de nu te cunoașteam... o vieță cursul își făcea — lipsită de stăcra divină, ce da vieții farmec și farmecul vieții...
Din chaosul lumii de simțire pustii, — în umbra genelor tale așlat-am cerescul isvor al seninului fericirei, — și te iubesc!
Și te iubesc!
Vieța!

Se sguđuie sufletu-mi de patimi. — Ale lumii întocmiri, năprasnici demoni, în cale m-se prăvălesc... Șatâta dor, șatâta drag, în pieptu-mi uragan pornesc...
Senină stea! La tine gându-mi veghiază la sinul tău adoarme, în fața ta tresare... și 'n vis te urmărește...
Și tu-l alinși, el te desmiardă...
Te-ador!

Și te-ador!

Dar... cum al gândului fericirei drum strătaie-l brazda neagră a întocmirii sorșiți grabite!...
...Sbucium, patimi mă răpun... dar — trăiesc, căci te iubesc; și te-ador, căci trăiesc!
Vieța, lumea întregă 'm-estî tu; și te-ador și... plâng.

De ce 'm-estî așa de dragă?

Sufer... dulce durere, — și aș muri fără iubirea ta!
Unde încap fericirea...?
De ce soartea ne desparte?

Gelos ar fi pământul; el își cere partea de miserii...
Să împacăm cerul:
— La biserică!

SISYPHUS.

(Sonet).

Pe-al vieții munte urci cu grele chinuri,
Te prind sudorii, dureri, că-ți simți în cale
Dujmanul, care vecinic te prăvale,
Și, nevăzut, te umple de suspinuri...
Te scoli încet și vezi că ești în vale.
O voce blândă-ți dă curajiu. Nainte!
Și uiți ce-ai suferit, ș'un dor ferbinte
Te naltă ear — pe drumul tău de jale.
... Te-admir în zelul tău nebun, zadarnic,
O, Sisyphus, tu om cu-ambitiu vane,
Cu țeluri, ce te or înșela amarnic!
Deșteaptă-te și cată'n jur, sêrmene,
Și luptă 'n lume numai cât ești harnic,
Căci ai să perî sub opintiri dujmane...
Pr. Al. Munteanu al lui Vasilie.

Paradoxe.*)

Îți scriu, fiind-că știu că mă înțelegi.
Nu, dragă prietină, nu ai drept. Nu-ți face iluzii deșarte, nu alerga după durere, te va găsi ea și așa... Nu, voi nu știți iubii liber, voi nici n-aveți dreptul să iubiți liber! Amorul, iubirea voastră pentru un bărbat de voi ales, e ceva contra legilor firii, e anormal. Partea voastră din câmpul iubirii e resemnarea...
) Schiță citită cu prilegiul seratei arangiate de tinerimea română din Oradea-mare la 21 Noemvrie n. 1901.

Nu, voi nu puteți simți decât iubire impusă. Il iubiți pe bărbatul pe care soarta, împregiurările, părinții, rudeniile, legăturile comerciale, relațiile politice sau speculațiunile financiare vi-l destină de soț. Voi n-aveți dreptul să alegeți, voi aveți numai datorința d'a primi jugul celui care, căluzit de miș de considerante materiale, v'a ales...
Știu ce vreați să zici: Ar fi trist, dacă ar fi așa... Ar fi trist, ar fi trist! Ei, și? Nu mai suntem copii să nu fim în stare să zimbim și de dureri... Acum nu mai avem dreptul d'a visa, acum trebuie să privim în fața celor mai crude adevăruri — cu resemnare... Las' să viseze copiii, cum am visat și noi, cari acum ne-am deșteptat... Las să alerge veselii prin câmpiile înflorite, prin zădărnici în sbor... las' să se arunce obosiți în iarbă, să se piarză cu privirile în zarea albastră, să urmărească sborul stolurilor de păsări... las' să viseze cuprinși de un dor ciudat după cineva, care dintr'o strângere de mână, dintr'o privire să citiască, ce simt, dar nu pot spune, nu pot explica...
Nu, dragă prietină, nu-ți face iluzii deșarte, nu alerga după durere, te va ajunge ea și așa destul de curând.
Te-am văzut și pe tine de multe-ori pierdută în visări... Și par'că-ți vedeam și visul cu ochii: un mândru ficior de craiu, un colț de pământ, un castel singuratic.
Primul nostru vis de fericire ce-l țesem în viață e un vot de neîncredere dat societății... O, care copilă n'a visat încă acel colț de pământ, castelul singuratic, unde departe de toți oamenii, pierdută în singurătatea tăcerii să ducă alătura de iubitul ei o viață ideală?... Și el e totdeauna frumos, e totdeauna „cel mai frumos tinăr“.
O, dar spre a pute duce o astfel de viață, trebuie să fii urit, căci frumșea cere soare, lumină, admirație... o, dar spre a pute duce o astfel de viață, trebuie să fii geniu sau idiot. În singurătate te poate alunga un dispreț nespus față de oameni, o iubire uriașă pentru un om, — dacă ești bărbat. Pe voi nimic nu vă poate alunga în singurătate, vouă vă trebuie societate: Adam a fost singur. Eva nici odată!
Eu nici nu mi-aș pute închidui o femeie, care numai o săptămână să fie în stare a se restrînge exclusiv la societatea bărbatului său. Dar apoi o lună... un an... viața întregă? Cine o să-ți admire haina nouă, cine o să te invidieze pentru palaria comandată din Paris? Bărbatul te va admira poate pe tine, va invidia poate palaria ta pentru bucuria ce-ți străluce din ochi când o probezi înaintea oglinzii... și se va plictisi... Cu cine o să-ți vorbești de volane, de haine și petreceri, aceste nimicuri atât de mari pentru voi...?
Te-ai supărat? Sta! să plângi? Bine faci, plânge numai, plânsul te va mângâia... Plânge numai și compătimente-l pe cel care nu mai poate plânge. Plânsul e cel mai mare dar ce ni-l'a dat natura...
Nu, voi n-aveți dreptul să iubiți liber pe bărbatul, pe care voi îl vojiți... Eva a fost creată pentru Adam, ca să nu se plictisească... Nicî n'a fost întrebată de l vrea... O, toate lucrurile din lume sunt puse la cale după o logică de fier, peste toate domnește o fatalitate inexorabilă...
O, da, e frumos să încerci a te avânta din cercul strîmt al realității, a încerca să sbori în alte sfere mai ideale, spre o țintă mai înaltă, mai curată... Dar sborul ăsta e un sbor icaric. Precum Icarus apropiându-se prea mult de soare, a căzut jertfă dorului său către o țintă ideală, așa vom căde noi jertfă iluziilor noastre...
Noi suntem vina nefericirilor noastre... Filosofia vieții noastre e falsă. Ne gândim mereu, cât de fericiti am fi, dacă am câștiga ceea-ce n-avem, în loc să ne gândim, cât de nefericiți am fi, dacă am pierde ce avem... Inchidem ochii înaintea realității și visăm, în contra ploii căutam adăpost sub coperișul casei și zicem că nu plouă...
De-aici durerea fetei, care rostește la altar tremurând „da“, care promite credință, iubire bărbatului pe care i-l'au impus, pe când în inimă nutrește o iubire adâncă pentru altul. Câtă durere stă ascunsă după zimbetul obosit al femeii tinere, soția unui bărbat moșneag pe lângă cele 18 primăveri ale ei! Și suferința asta e răsplata ei, că s'a gândit totdeauna ideal, că a visat despre o lume ideală, căși-a îngrămădit în inimă un tesaur scump de simțăminte curate, de o dragoste ideală pe seama unui bărbat, pe care ar fi voit să 'și-l aleagă ea...
O, idealismul e o idee nebună, răsărită în creierii unui înțelept, e o idee înțeleaptă, răsărită în creierii unui nebun... E o beatură dulce, vrăjitoare. O golești, adormi

fericit și visezi dulce, dulce, dar când te trezești, apoi realitatea îți stă la căpătăiu și-ți strigă în urechi cu glasul său dulceag:
— Plata, omulețule, plata!

Și apoi te pui și-ți plătești: îi dai iluzii după iluzii, nădejdi dragi, visări dulci, îi dai nevinovăția neștiinței, credința copilăriei, însuflețirea de tinăr, dar realitatea e un moloh nesăturat, tot mai multe cere. Te urmărește viața întregă și viața întregă îți strigă în urechi:
— Plata, omulețule, plata...
Nu, nu-ți face iluzii deșarte, nu alerga după durere, te va ajunge ea și așa mai curând decât ai aștepta... Nicî tu n'ai dreptul să faci excepție, și tu ești supusă acelorași legi inexorabile... Și când odată vr'o privire va amenința să-ți pună coarda inimii în vibrație, privește-l rece, rece... Și mai rece, dragă prietină, și mai rece. Pune mai multă ghiață în vorbele tale, mai mult ger în privirea ta, ca să se stingă și cea din urmă schinteă ce ar mai licări sub spuza încă fierbinte...
Întoarce-ți fața, să nu-ți poată privi în ochii-ți zimbitorii, fugi să nu te ajungă vraja glasului iubirii sale, ascunde-te, încât nici dorul lui nemărginit să nu te poată găsi, căci voi n-aveți dreptul să iubiți liber pe bărbatul ales de voi, voi aveți numai dreptul să-l iubiți pe acela, care căluzit de miș de considerante materiale — v'a cerut mâna! Voi nu vă măritați după bărbatul pe care îl iubiți, ci-l iubiți pe bărbatul, după care vă măritați.

I. I. Sceopul.

Dorința din urmă.

Să te mai ved odată,
În ochii-ți să privesc...
Pentru vieța-mi toată
Alăta-mi mă dolesc.

Să prind mâinile tale
În mână, să le sărut...
Să schimb a vieții jale,
Cu râul, pe-un minut.

Și soarta de-a 'mvrăjbit-o
Cerescul nostru-amor,
Aș vr'e atunci, iubito,
Sub ochii tăi — să mor.

Lian.

ZINA FERICIREI.

B A S M

De

Silvia P. Barcian.

A fost odată un mititel, dar prea frumos castel, încunjurat de o pădure deasă, deasă, atât de deasă, încât afară de razele soarelui, nimic și nimeni nu putea străbate prin ea. Dar, o să mă întrebați D voastră, cum ai putut străbate însuși? Eacă cum: eram copil ca de vre-o 10 ani, când imi zise mama, într'o dimineață, să mă duc în pădurea d'alături, și să-i aduc niște burueni, bune de leacuri. Pleca! Dar, măi știu și eu cum se făcea, de nu mă prea uitam după ierburii, ci umblam zăpăcit, cu gândul la niște baze frumoase, frumoase, pe care le citisem eu, într'o carte dela tata. Și 'mî ziceam în mine: Doamne, Doamne, de ce nu sunt și eu un făt-frumos din povești, și să 'mî iese acum în cale o zină cu păr de aur, ear' eu să omor balaurii care aleargă după ea. Și pe când mergeam așa, cu gândul la zine și la balauri — trosc, dedei cu capul de ceva tare. Ear' pe când mă scărpinam în cap, căci mă durea rău, auzii d'asupra mea un falfăit de aripi, puternic, și până să bag de seamă ce și cum, mă pomenii apucat de mijloc și ridicat în aer. Eram, vă puteți închipui, măi moit de frică, dar de, ca toți copiii, nu 'mî venia să mă rabd, și nu știu cine mă luase în brațe, și ridicai puțin capul, ear' cu coada ochiului mă uitai la răpitorul meu; era un vultur mare, cât o casă, cu niște ochi înfloratori, cât niște roate de car, și cu ghiare și măi și. Aoleo și văi de mine, ce să mă fac eu acum! Dar mama sêraca, c'ășteaptă buruenile!

Aoleo, aoleo!

Se vede treaba, că cum mă sălta vulturul tot măi sus, ne cam apropiasem de cer, ear Dumnezeu, care sta la sfat cu ingerii lui, o fi auzit vaetele mele. Milostiv, cum e totdeauna, față de copiii cei bunii (căci eram bun copil), imi trimise ajutor. Adecă, unul dintre miile de ingerași, se prefăcu iute într'un mare vênător, și scoborînd pe pământ, puse pușca la ochi, și nimeri vulturul drept în inimă, ear el în cădere lu, mă scăpă din ghiare, taman pe coperișul castelului din mijlocul pădurei. Am stat, cât am stat amețit, dar când 'mî-am venit în fire, ce să ved! O să-mi credeți când voi spune? Ei bine, dragi copiii mei, căscați-vă urechile, căci eu 'mî-am căscat ochii, ear ce am văzut, n'are să mă vadă om pe pământ.

Măi întâiu dădui cu ochii de un riuțel, linpede ca cristalul, care curgea lin, de jur împrejurul castelului, ear din apele lui saltau, din când în când, peși cu solzi de diamant, broaște din smaragde, și câte și mai câte lighioane în toate colorile. Deasupra riuțului plutia ușor o luntriță, de aur lucrată cu pietri scumpe. Apoi venia o grădină, mare, mare, și minunată de frumoasă: ici un răzor de violele; colo altul cu ghiocel; măi departe o ceată de trandafirii, alături rezedă și micșunele, ear în lung și și 'n lat se întinde un covor impletit din cea mai minunate florii de câmp. Apoi, din răzor, se naltă câte un pom sdravăn și stufos, încercat cu fel și fel de poame, care de aur, care de argint, ear pe crăcile lor se legănau păsările ce pene presărate de mărgăritare, și cântau dulce, dulce, fără seamăn. Eată minunățiile astea 'mî luau ochii, și vă spun drept că de nu-l măi și închideam câte-odată poate că mi-l pierdeam cu totul. Dar, că p'aci să uit, să vă spun, că nu erau florii ca toate florile, nici peștii ca toți peștii, nici păsările ca toate păsările, căci asta vorbiau și rideau între ele, măi altfel de oameni. Și uite ce auzii zicând două păsărele care erau măi aproape de mine: Văi surată d'aga mea, mult se va speria stăpâna noastră, când va vedé un pământean aici noi! Da să mergem să vedem ce o fi vrând.

Du-te tu, zise cealaltă, că ești măi bătrână. Da dute tu măi bine, taman fiind-că ești tinerică; ba că eu, ba că tu și tot până când eu de spaimă, că vor să facă ceva rău, începul să plâng; ear atunci o altă păsărică, din vecinii, ca bagseama, auzise vorba lor, sbură lângă mine, și măi limbută decât surorile ei, puse la țafas cu mine. Și dintr'o vorbă în alta, măi așa, măi pe dincolo, ajunși să mă întrebe, că de ce am venit să tulbur liniștea?

Auzind eu așa întrebare, măi altă frică, și dă-ți plânz, nu glumii, plângi și plângi și plângi, de simți că mă toposc. Cât oi u măi fi plâns, nu măi se pare că am adormit. Cât oi dormit, ear nu măi știu, că e mult d'atun dar știu atât, că deșteptându-mă, m'am zut într'un pat de aur, cu perni țesute fir de argint, ear la capul meu ședea fată frumoasă și tinără, cum nu măi și n'o măi fi sub soare. Avea păr de până 'n călcăie, fața albă ca laptele, ochii albaștri ca cerul, ear hainele, p'arate de sus până jos tot cu rubine briliante, de-ți luau vederea. Ear împrejurul meu se adunase multime copilași, ca niște ingerii, și se grădăreau de care, să-'mî dea câte ceva: dulceață, altul bomboane, celalalt prăjituri, altul din coadă se întindea spre eu un braț plin de jucării. Nu știam de capul meu, pe ce să pun mâna și cotro să mă uit măi întâiu. Pe când ca prostu, și nu îndrăsniam să mă de nimic, mă pomenii ca din senin răi în slavă și așezat într'o călească impteașă, eșită par'că din pământ, ear doi smeii înhămați la ea, o luară la gât. Deteră ocol de câte-va ori castelului în urmă se opriră drept înaintea unui marii cu uși de fer.

„VICTORIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

657 4—

Direcțiunea institutului.

PENTRU CRĂCIUN!

Intre oamenii culti nu există o surpriză mai ingenioasă și mai elegantă decât o cutie plină cu hârtie de scrisori și bilețele moderne, artistic confecționate, din felul cărora de data aceasta se găsesc admirabile exemplare cu prețul dela 2-16 coroane, cari pot fi văzute în prăvălia mea.

De Crăciun

cutii de culori, modele, instrumente de desene, albumuri, albumuri pentru ilustrate, aparate fotografice, podoabe pentru pom de Crăciun, ș. a.

H. BLOCH,

librarie, tipografie, magazin de articole fotografice.

Arad.

Se știe

că la mine se fac cele mai elegante cărți de vizită, invitări și tot felul de tipărituri mai mici și mai mari.

Se recomandă ca cumpărăturile și comenzile de tipărituri să se facă cât mai curând, căci la început confecțiunea e mai completă și serviciul mai deservit.

Prețuri moderate. — Prăvălia e deschisă ziua întreagă.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 126.

675 2-3

Comenzile din provincie se îndeplinesc cu toată acuratețea. Corespondența maghiară, germană și română.

Dürr Gusztáv

Prăvălie de coloniale, tee, rum și ape minerale.

Telefon Nr. 118.

ARAD,

Telefon Nr. 118.

Calea Archiducelui Iosif, Nr. 2, peste drum de primărie.

La „CERBUL de AUR“. (Casa băncii „VICTORIA“.)

Negustorie de prima mână cu poame și coloniale, arangiată din nou după modelul marilor prăvălii din capitală. Totdeauna e provăzută cu marfă proaspătă. Serviciu prompt, solid, ear' prețurile foarte ieftine.

La plata cu bani gata 2% rabat.

Cafeaua cea mai fină.

Șoncă de Praga.

Ceylon, Cuba.

Costiță de Cluj, tăiată proaspăt.

Mocca din Arabia.

Slănină de Dobriț'n.

Java, Cuba măruntă și PORTORICO.

Cărnățai proaspeți cu hrean.

Fructe de Sud. Struguri Malaga. Curmale de Tunis. Smochine de Smyrna. Smochine Sultan. Fructe zaharisite. Prune de Görz. Tot felul de compoturi. Sardine proaspete. Păstravi de mare. Pești marinați și afumați. Scrumbii (heringi) de Marea-de-Ost. Racii Princes. Rom adevărat de Jamaica, Ananas, Cuba și Demarara. Tea, Mandarinii, Pecco, Sohouchon, imperial. Champagne unguresscă, Törley, Hubert, Louis, Frankoise. Champagne G. H. Mumm, Chltho, Duminy și Heidski.

Zaharicale pentru pom de Crăciun. Bomboane salon și fondante. Conserve de bureți, fasole și mazere.

669 4-10

Tot felul de coloniale. (Luminări și petroleu.)

Impachetarea în provincie gratuită.

— Cel mai bun croial —

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericei, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete, apoi ghete, comande și alte soiuri de încălțăminte

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghete de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghete de dame, cât și la ghete pentru bărbați, se poate ave numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite culori.

681 -17

Prețuri ieftine de necrezut!

Numai artiele de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

— Mai ieftin ca ori-unde. —

Din privilegiul sezonului de iarnă și primăvară am onoarea a recomanda onor. public marele și bogatul meu

deposit de

haine bărbătești și de copii,

ce se vând cu cele mai moderate prețuri, precum și cele mai fine costume de modă și de salon pentru bărbați și copii, pardesiuri și îmbrăcăminte de dormit, paltoane de ploaie, bunzi de iarnă, precum și bunzi de oraș și havelocuri.

Recomand depositul meu de haine de iarnă și primăvară, mai ales onorațiilor domni proști, cărora le vând cu cele mai ieftine prețuri.

Cu stimă

670 2-3

Izidor Moskovitz,

Calea Andrássy 8. (În față cu biserica minorităților.)

— Mai ieftin ca ori-unde. —

Cu toată onoarea îmi iau voia a înștiința p. t. public, că luând în întreprindere

BERERIA TEATRULUI

am deschis-o

și zilnic pun în consumație bere proaspătă regească un pahar 8 cruceri, de asemenea vând vin producție proprie, un litru 36 cruceri.

Bucătărie excelentă, vipt cu luna, preț moderat.

Ca Român rog sprijinul prea onoratului public.

Cu toată stima

Nicolae Gavrillette,

restaurateur.

667 2-10

HOFFMANN SÁNDOR

Prăvălie de mode și magazie de tepich.

„La Rândunica“.

ARAD. (Edificiul teatrului).

Telefon Nr. 10.

Telefon Nr. 10.

Principiul meu este să realizez un mare comerț cu prețuri ieftine și solide.

TÂRGUELI DE CRĂCIUN

Prețuri ieftine, fără concurență!

În marele meu magazin atât mărfurile mai fine, cum și cele de mai puțin preț, se vând cu preț redus, ca de ocazie 200 metri flanelă și barchet, resturi, se vând cu prețul jumătate.

Ocasiune!

1 frumos sorț de batist 27 cr.

1 frumoasă bluză de flanel, modernă 95 cr.

1 metru barchet bun, de spălat 19 cr.

Ocasiune!

1 metru Loden cu lățime dublă 48 cr.

1 păreche mănuiși de iarnă foarte bune 25 cr.

3 părechi ciorapi americani, pentru bărbați sau femei, numai un floren.

1 roulot (vig) pânză de Zips, 5 floreni 50 cruceri.

Mostre trimit în provincie punctual

597-87

Daruri potrivite pentru Crăciun.

La magazinul

GEBHART J. și FIUL
ARAD, Piața Andrassy Nr. 16. (Feste drum de Palatin.)

Farfuri pentru masă, cafea, tei și cafea neagră de sticlă, porțelan și argint Alpacca. Tot felul de vase pentru flori, jardiniere de sticlă, porțelan, argintuite și bronz de Berlin. Tot felul de servicii din argint curat și porțelan francez. Sticlă Tyfany.

Toate acestea sunt noutăți.

Servicii de metal și anume tave, servicii pentru liquer, pentru tutun, pentru a ferbi cafea. Lămpi pentru petroleu și lustru electrice. Porțelan de Meissen, tot felul de decoruri pentru saloane. Magazin bogat de Maiolică, cristal colorat. Pahare cu litere de aur. Tacâmuri (cuțite, furculițe și linguri) de Alpacca din vestita fabrică Christofle.

Mai nou decoruri „KAYSERZINN“, singurul deposit în Arad.

674 3-8

Rugăm publicul să viziteze magazinul nostru bogat arangiat.

AVIS.

Avem onoare a aduce la cunoștința Onoratului public român din Arad și provincie, că ne-am deschis

atelier de croitorie

în Arad, strada bisericii (Templom-uteza), pregătim tot felul de haine bărbătești și de copii. Croiul după ultima modă. Comandele se efectuează grabnic și cu cea mai mare promptitudine.

Pe seama mult Onorațiilor preoți pregătim reverenți conform prescripțiilor.

Rugându-ne de sprijinul Onoratului public român.

Semnăm cu stimă

Iosif Vuc și Francisc Dengelegi,

642 10-10

croitorie de haine bărbătești

în Arad, vis-à-vis de poștă.

Sanatoriu și institut de cură cu apă rece

— învuițat de Înaltul minister de interne prin ordinațiunea Nr. 81.945/1901. —

În toată Ungaria-sudică singurul institut de cură autorizat, care iarna vara stă deschis pentru public și primește la cură bolnavii cu locuința în institut și externiști. Bolnavii pot avea la dispoziție sfatul ori-și-cărui medic.

Mijloace de lecuire:

Baie cu lumina electrică: pentru vindecarea reumei, podagrei, îngrășării, nevralgiei, boalei de rinichi, boalelor de sânge și invențării prin metaluri. Aceste băi pot fi folosite și de cei bolnavi de inimă, 15 bilete 15 fl.

Baie de cură cu apa rece: pentru sănătoși întărire, și vindecă boale de plămâni, de stomac nevralgic, boale de intestine (mașe), insomnia, durerile de cap e.c. 15 bilete 6 fl. Abonament lunar 10 fl.

Baie de acid-carbon: pentru vindecarea boalei de inimă, boalelor femești și lecuirea slăbirii pricinuită de nervositate. 15 bilete 18 florini.

Baie maure: pentru vindecarea boalelor femești, reumei, nevralgiei, înțepirea mușchilor etc. 15 bilete 16 fl.

Baie cu apă rece electrică: rea peste tot a sistemului nervos. 15 bilete 15 florini.

Inhalatii: soale sau cu extract de brad. După modelul celor din Reichenhall și Gleichenberg, — în contra boalelor de plămâni și de gât. 15 bilete 9 fl.

Gimnastica-svedeză: pentru vindecarea strâmbărilor de spinare, înțepirii mușchilor; pentru lecuirea slăbirii la copii anemici. Taxă lunară de la 10 fl. în sus, după gravitatea cazului de boală.

Massage: măsură și a slăbirii generale. 15 massage 6 fl.

Massage electrice: pentru vindecarea nervosității, a durerilor de nervi și pentru ușurarea mistuirii. 15 bilete 12 fl.

Electrisare galvanică și cu curent faradic: Bolnavii interniști pot avea la dispoziție sfatul ori-și-cărui medic. — O odaie (cu încălzit, luminat și serviciu) și proviziunea sau întreținerea: 85 fl. pe lună.

Medicul conducător:

D. HECHT,

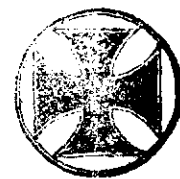
Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 8 (intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

541-45

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, nevralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinitus de ureche, bătăie de inimă, sgârșitură de inimă, asma, auzul greu, sgârșitură de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră ischias, udul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregulată.

laț a sângelui și multor altor boale care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâstoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 39-50

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

Cele mai bune ghetete și cisme

lucru manual, solid, din cauza unei mari îngrămădiri de marfă în deposit, se vând cu un preț mai mic decât ori și unde.

Comande pentru provincie, în preț de peste 5 floreni se trimite franco.

Pentru domni

Ghete de piele de vax simple . Flor. 2.60 Ghete cu beseț Bugetaige . . Flor. 3.—
 „ cu beseț și cape „ 2.60 „ de lac cu elastic și cape „ 4.50
 Boconci de șevro sau lac „ 5.50

Pentru dame

Ghete de bal Flor. 1.50 Ghete patent cu sireturi . . . Flor. 2.80
 „ de lac „ 1.80 „ „ nastur „ 3.20
 „ patent cu elastic „ 2.60 „ „ parisiene „ 1.80

Toate felurile de ghetete (camașne) pentru dame și copii, mare asortiment. Un întreg magazin de pălării de pălăie de toate sortele, pentru domni și copii.

Telefon Nr. 335. **KUTANYI J.** Telefon Nr. 335

Arad, Vörösmarty-uteza 1. (In dosul teatrului).

De mare importanță pentru domni!

Cel mai vechiu deposit de haine pentru bărbați și copii al Domnului

Moszkovitz Zsigmond

in Arad (sub teatru)

Recomanda atât Onor. Public, cât și Onor. sei clienți pentru sezonul de iarnă și primăvara cel mai bogat asortat deposit de haine de tot felul pentru bărbați și copii, cu obicuințele prețuri estine.

Mai presus de toate imi tin de datorie, ca să-mi câștig îndestulirea Onor. mei clienți atât prin marfă bună, cât și prin prețurile estine ce le ofer.

In această adestare semnez cu toată stima:

680 1-3

Moszkovitz Zsigmond.

Mare asortiment de cele mai fine materii indigene și din străinătate.

Comande se efectuează în 24 ore.

Mare asortiment de blăvărie.

Cele mai ieftine prețuri. Telefon 471.

Prilegiu de cumpărări ieftine!

Telefon 471.

Telefon 471.

Succesorul văduvei Sütő József-né

URBANE.

Magazin cu porțelan, oglinzi, lămpi și vase de peatră
 ARAD, strada Forray Nr. 2 c.

Nu mai sunt plângeri privitoare la filarea lămpilor.

Lucrurile au fost îndreptate de succesorul văduvei, Sütő József-né, de Urban E., care are magazinul din strada Forray nr. 2 c.

Am introdus petrolul cristalin alb, fără miros, pe care îl vând cu 20 cr. litrul, expediez și prin comande telefonice nr. 471 la dorință ori și unde, am magazin demn de văzut.

Asortiment bogat de lămpi pe masă, atârșate de tavan, lustru, de perete și pentru bucătărie, pe cari deoare ce le-am cumpărat ocașional le vând așa de ieftin încât publicul cumpărător cu adevărat va fi surprins.

Cadouri folositoare de ocașie cu prețuri foarte scăzute.

Porțelanuri de Carlsbad, servicii pentru masă, servicii de tea, cafea, spălător, faiance, englezești și sardinette, servicii de sticlă și obiecte de lux.

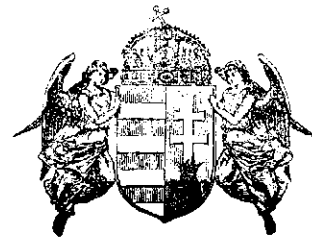
Oglinzi, icoane, rame mare asortiment.

Tacămuri, (lingure, cuțite și furculițe) de Alpaca din Berndorf.

Orice comande în sticlă cu prețul cel mai potrivit, pregărit bine și ieftin.

Mare asortiment de rame.

Premiat cu medalia cea mare mitenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătorie de clopote și de metal
 a lui

Antoniou Novotny

in Timișoara-Fabric,

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiuștări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede mai placut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut. — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimite la cerere grătit și franco.

505 -63

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acții în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 -44

Direcțiunea.

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“.)

Piața Tökoly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă și rece, — băi de vana. Dușuri excelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuoceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 -26

CREMA MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

In câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pieței. Netezește încreșturile și ciupiturile de vârsat (bubat), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tânără și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masagiului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vârețului. Se poate și ziua întrebuința.

Crema Margareta 1 flacon 1 coroană.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 558 - 84

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinirea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustăți Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustăților, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogueriile; Brass, Economul & Co., M. Stolnescu, I. Tetzu, I. Zanfirescu și în en gros și detalii la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc demult Crema-Margareta. Primeștesimpatia mole pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Feriti-va de contrafacere!

Veritabil numai atunci dacă cutia poartă eticheta mea și marca de fabrică înregistrată!

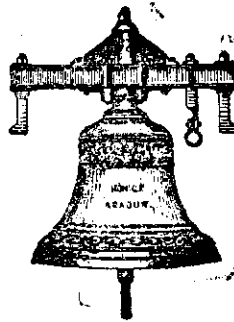
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și acelutași clopot tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învârti și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

543 47-54

Lucru solid, durabil și elegant. — Marfă gata din materialul cel mai bun.

Marele magazin de mărfuri

PORTER VILMOS

ARAD, piața-libertății, în edificiul renovat al porții-de-fer.

Singura prăvălie cu 34 vitrine splendide, pline cu novități și iluminate cu electrică!

Această întreprindere satisface pretențiile cele mai exagerate și prin aranjamentul ei practic înlesnește cumpărarea cea mai comodă.

Prăvălia e împărțită în următoarele secțiuni:

I.

Secția modei pentru domni:

Pălării,
Ghete,
Ghete pentru noroiu,
Cămeși,
Cravate,
Măr uși,

Corturi (umbrele),
Rufe de desubt,
Ciorapi,
Ucele pentru voiaj,
Articli-bijouterie,
Articli de piele.

II.

Secția modei pentru dame:

Ghete,
Bluse,
Joupone,
Șurte (catrințe)
Corsete,

Brouri,
Năframe,
Evantaliș,
Ciorapi,
Săpun și alte arome etc.

III.

Articli pentru aranjamentul casnic și pentru împodobirea locuinței:

Servicii,
Obiecte pentru bucatărie,
Ucele pentru masă,
Măiolice,
Obiecte de argint de China,
Podoabe și icoane pentru pereți etc.

IV.

Cadouri de ocazii și obiecte-suverinuri aradane:

Cele mai frumoase și mai alese novități de artă și de mare industrie, drept cadouri pentru dame, bărbați și copii.

V.

Jucării pentru copii

în asortiment fără păreche, dela cel mai ieftin până la cele mai fine obiecte.

Fiecare cumpărător, care cumpără deodată pentru un preț de 20 coroane, capătă cu totul gratis

O fotografie în mărime naturală

după ori-ce poasă, executată artistic, fidelă și în înălțime de 60 cm., și numai pentru cadrul ei de hârtie (passe-partout,) precum și pentru așezarea fotografiei într'unul are a se plăti prețul de 3 coroane, ca spese specifice. Modelele icoanelor gratuite se pot vedea în vitrinele prăvăliei și ori-și-cine se poate convinge despre executarea lor artistică.

În fiecare seară luminația marelui prăvălii prezintă un aspect extra ordinar și în provincă e ceva fără păreche în felul său.

Ou ocazia sărbătorilor Crăciunului și a Anului-nou ne-a sosit un mare transport de ghete din pielea cea mai fină pentru bărbați, dame, copii și fetițe. — Mare asortiment de ghete de postav, cisme pentru băieți, galoși și șoșoni. — Prețurile curente la dorință se expediază franco.

648 - 6

Mare deposit de pălării bărbătești în calitatea cea mai fină din fabricele cele mai renumite.

Vânzare en gros și en detail. — Prețurile cele mai ieftine.

Serviciu prompt și conștientios.

De-asupra porții era scris cu litere de aur:

„Aicia locuște

Zeița fericii,

Dar grea, spinoasă-I calea,

Nici când n'o poți ajunge“.

De-odată se arată earăși frumoasa fată din castel, și punându-mi mâna pe umăr, imi zise cu graiu dulce: ai cetit și acum ști cine sunt eu; ai cetit și aceea, că nimeni nu mă poate ajunge. Zic însă, fiind-că te-ai rătăcit în împărăția mea, vreau să-ți dau un sfat: deși întreagă, nu mă pot da nimăru, totuși la oameni buni, drepți și cu frica lui Dumnezeu, mă arăt din când în când, și le dau să guste puțin, cât de puțin, din lucrurile mele. Apoi, făcând cu o mână câte-va semne în aer, imi zise: „te du cu bine“. Atunci, ca prin farmec se poroi, din depărtare, cor de mii de glasuri îngerești, par'că venia din altă lume; și atât de frumos, și atât de dulce cântau; și tot mai aproape veniau și tot mai mult mă fermecau până, în cele din urmă, nu mai simții nimic... nimic...

A doua zi m'am deșteptat deodimineată, cu gândul să fug iute, să aduc buruenele, până nu se scoală mama; dar care nu-mi fu mirarea, când văzui lângă patul meu o batistă plină, îndesată cu ierburile de leac! Cum și cine mă adusesse acasă, n'am putut afla nici-odată, atât numai vî pot spune, că azi sunt un biet moșneag de 80 de ani, dar fiind-că în toată viața mea am urmat sfatul frumoasei zine, și ea, la rindul ei, s'a ținut de vorbă. Am avut și zile rele, dar multe, multe de tot au fost și cele bune și frumoase, și frumoase imi sunt și bătrânețele, când vî ved pe voi toți, dragii moșului, adunați în jurul meu, care de care mai voinic, care de care mai cuminte. Vî spun și vouă povestea asta, pentru-ca să trageți folos din ea: năsuți-vă a fi totdeauna buni, drepți și cu frica lui Dumnezeu, și atunci poate că vi-se va arăta și vouă vre-odată micul castel cu pădurea cea deasă, cu florile și paserile de aur, cu riul și cu peștii lui, și cu ceata de îngeri, când și preamărind pe frumoasa lor stăpână.

MIRELE.

(Din ziarul unui medic).

De

EDMOND HARAUCOURT.

Acum se discută în literatură o chestie foarte gîngășă. Da, noi medicii la tot casul trebuie să fim mai discreți ca voi, romanticii și voi poeții! E sigur, că legile de acum trebuie și se vor și schimba, interesele generale vor învinge pe cele personale și voința lor se va valida. Că nouă medicilor, întru-cât ne va fi permis a spune secretele pacienților nostri, nu o știu. De aceasta sunt și eu curios.

Am fost și eu odată tîner, și cu atîta pasiune și curagiu am judecat faptele, ca și voi, tinerii de astăzi. Îndată ce am isprăvit cu studiile, orbiș m'am așezat la Paris, cu toate că nu am avut alt-ceva decît speranță și curagiu. La început am vindecat oameni săraci, căci acestora nu le trebuie medic cu renume. Din întâmplare am fost chemat la o familie avută, unde, după-ce am fost ales medic de casă a început a-mi suride norocul. Îți poți închipui, cu ce abnegațiune vindecam cele mai mici boale ale acestor bogătași. Cu toate că erau oameni foarte bogați, ei erau simpli și bine-voitori, ba chiar marini-moși. Numai doamna era bolnăvicioasă, fată și bărbatul de o sănătate perfectă, ar fi pus în umire pe toate celebritățile medicale. Dar cu deosebire fata, o frumoasă de admirat. În societate nu adese-ori dăm de o ființă așa perfectă, căci unde este o însușire bună, lipsește alta. Mica mea pacientă, pe lângă o vioiciune și frumoasă perfectă, era și bine desvoltată, sub un per abundanț pețea fetei era curată, dinți de fildeș; pururea veselă, bună la inimă; opt-spre-zece ani, și o jumătate de milion avea zestre.

Să nu credeți că am fost înamorat de ea, căci eu am admirat această frumoasă creatură a naturii numai din punct de

vedere științific; am admirat puterea ei și o asemănăm cu zeii Grecilor păgâni. Numai atunci vorbiam cu ea, când era vorba de chemarea mea, dar și atunci cu fineță și nepăsare, ca familia ei să nu bănuiască ceva.

Într-o zi am primit dela un profesor renumit o epistolă, în care mă chiamă la el. Am și plecat momentan.

— Iubite fiule — zice el afabil — am să te întreb ceva. Răspunde-mi sincer. Nu este între pacienții D-tale o fată tîneră și bogată, care se va mărita în curînd?

— În adevăr, iubite coleg, sunt medic de casă la o familie foarte avută, unde este o fată de măritat.

— Nu ți-a vorbit d-tale ceva de căsătorie?

— Nu.

— Bine dară, ear dacă îți va aminti ceva și d-tale, amînă lucrul. Mirele e pacientul meu. Ști dar ce înseamnă și vei afla ușor cum stă lucru. Tînerul se afla în o stare de plîns. M'a întrebat că se poate însura; ear eu i-am răspuns, că are drept să o facă aceasta, ca orî și care om. Tînerul a zis că va aștepta, dar știu că nici nu-ți trece prin minte aceasta. Va urma păcatului, căci îl seduse un milion. Nu sunt curios de numele miresei, pentru-că d-ta te-ai declarat de medicul ei de casă. Pentru mine aceasta e destul. Pentru aceea mă adresez către d-ta.

— Me spariți, coleg! Fata aceasta tîneră, de care e vorba, e foarte sănătoasă

— Măntuește-I, dar'.

— Dar cum?

— E cu totul secundar, că cum, pentru-că datorința îți impune. E vorba de viața de om, ba de viața mai multor oameni, căci dacă căsătoria nu se întîmplă, atunci...

— Înflorător.

— Trebuie să chibzuim. E adevărat, că legile sociale ne obligă la păstrarea secretelor pacienților nostri, dar cuvîntul legii morale e mai tare. Mirele pe mine, și nu pe D-ta m'a îndreptat cu secretul, prin urmare pe D-ta nu te obligă nimic înaintea amice! Noroc La revedere!

Am plecat pe jos, ca să am timp a cugeta asupra lucrului. Am mers foarte încet, pentru-că nu am putut ajunge la nici o hotărîre. După un ceas am pășit mai hotărît, și aceasta adevărat, că scopul meu e la loc și drept. Dacă omul e în dubiu cu ceea-ce-și propune e bine să fie cu băgare de seamă la pașii ce întreprinde. Să fie atent, ca să încunjure greutățile sau în dreapta sau la stînga; dacă omul se întoarce la stînga, sufletul e nehotărît, dacă din contră se întoarce spre dreapta, toate sunt bune și toate succed.

În fine am ajuns la tatăl miresei. A fost un lucru de tot ușor să aduc vorba despre căsătorie, căci pe atunci tatăl ei era foarte fericit... și cu omul fericit poți vorbi ori-ce. I-am spus lui niște lucruri discrete, i-am atras atențiunea asupra deosebirii de vîrstă a mirilor și asupra pericolelor ce se pot ivi din o căsătorie nepotrivită în etate.

— Dar' cum nu, doar fata mea e o adevărată acrobată. Încetul cu încetul am început a-i spune intențiunea mea, am vorbit despre oamenii tineri, despre viața de burlac, despre locurile nocturne de petreceri.

— Tac, domnule medic — mă întrepruie tatăl — nu sunt de părerea D-tale, dar îți mulțumesc de dovada de prietinie. Voiu trimite pe viitorul meu ginere la D-ta și nu mă îndoiesc, că și el se va învoi să meargă. Vorbește cu el.

Au trecut două zile. Deodată vîd că intră în chiliea mea un tîner, frumos, elegant și brunet. Avea ochi vieniți, vorbea cu sarcasm, ceea-ce nu mi-a plăcut de loc. Cu un suris deprețuitor mi-a spus, că în curînd are să se căsătorească cu mica mea pacientă, pe care o lauda foarte. L'am întrebat, că ce voiește cu mine. Mi-a răspuns iute și apăsător, ca și când ar voi să-mi țină o lecție: „Din partea mea nu doresc nimic, domnule medic, dar socrul meu a dorit să vin la D-voastră. E vorba de grija unei familii și în acest cas mă îndreptățește la așa ceva. Sunt un cavalier și în viața mea m'am supus la mai multe esaminări; poitește, îți sunt la dispoziție“.

A stat o oară întreagă la mine. L'am căutat foarte amănunțit și l'am aflat pe deplin sănătos. A trebuit să mă conving, că în deșert am cauzat neliniște unei familii iubite.

Am comunicat tatălui rezultatul cercetării mele, cu care a fost îndestulit. Cununia s'a celebrat nu peste mult. Eu nu am fost acolo. Dacă medicul merg la cununii și botezurii, ar trebui să meargă și la înmormîntări, unde însă nu sunt oaspeți prea plăcuți

Tînera pereche a călătorit. După opt luni sunt chemat la tînera nevastă, care s'a reîntors la părinți. Am revăzut-o și abia am cunoscut-o. Era în stare binecuvîntată, slabă, cu fața lungăreată, ochii îi erau afundați în orbite, buzele ca de mort. Frumuseța de odinioară a dispărut. Îndată-ce am privit-o, am știut ce-î lipsește. Îngrijit o priviam simțind greutatea răspunderii mele. Ce am făcut? Am vizitat rîu pe mire sau nu am văzut eu nimic? Am fost jertfa orbirii, a prostiei mele. În toată cariera mea de medic acesta a fost cel mai trist minut.

Aș fi omorît pe acel bărbat, ca să mă răsbun. Noroc că acel ticălos nu s'a arătat. Sărmana nevastă a născut mort. Odată o sănătate perfectă, acuma pleacă repede spre pustiire. Eu am îngrijit-o și am chemat la patul ei și pe un medic specialist. Nici operația nu a ajutat sărmanei tinere neveste. După trei zile a murit, eu i-am închis ochii.

Părinții ei se sbuciumau în chilie vecină și sperau că-î va fi mai bine, când li am anunțat moatea fetei lor. Lângă pat sta ingenunchiat un om blond, mic și se tinguia

— Domnule — am zis tatălui — pot să vorbesc cu ginerele D-tale?

— Pentru-ce... Vai! fata mea... a murit!...

— Unde e ginerele D-tale, domnule?

Tata imi arată figura ce zăcea la picioarele patului. Nu pricepeam nimic. Numai cu încetul am început a înțelege ce s'a întîmplat. Am mers la acest om blond și i-am pus mîna pe umăr. S'a întors.

D-ta, domnule, ești bărbatul nevestei moarte?

S'a ridicat și a clătinat din cap. Atunci l'am văzut în ochi pentru prima dată.

Domnule! — i-am strigat — D-ta nu ești acela, pe care l'am vizitat eu!

În loc de răspuns, a clătinat din cap, ca și când ar zice: nu.

Trad. de M. L.

Să te revăd!

Să te revăd, ah, cum palpit,

Să-ți spun de dorul meu cumplit...

Dar... când te revăd, — de drag nebun,

Eu nu mai știu ce vreau să-ți spun...

Pierdut te sorb cu ochii 'ntregi

Și simt — că tu mă înțelegi;

Dar când să plec din pragul tău,

Așa-mi vine... să plîng mereu.

Faust.

MIHAI-VITEAZUL CA OM POLITIC.

(Reflexiuni la Reflexiunile d-lui Ovid Densușianu, publicate cu prilegiul tricentenarului lui Mihai-Viteazul).

Di Ovid Densușianu, savantul profesor de filologia romanică dela Universitatea din București, deși tîner, dar deja filolog cu o reputație bine stabilită în lumea științifică, și ale cărui lucrări din acest domeniu au atras nu numai lauda, dar și recunoștința specialiștilor din Occident, — aluneacă uneori și în domenii unde pămîntul nu-î stă tocmai teapan sub picioare.

Încercările sale poetice nu au contribuit cătuși de puțin la stabilirea reputației sale de valoros muncitor intelectual, dar nici nu i-au scăzut din valoare sa de om învățat și harnic dascăl, căci s'a trecut la ordinea zilei peste dînele, ca peste orice „păcate de ale tineretelor“, rămînînd savantul profund și serios în considerația ce i-se cuvine.

Dar se vede că sunt oameni cari mereu se simt tentați spre lucruri la cari... nu se pricep!

Așa și di Ovid Densușianu, publică un articol de „critică socială“, asupra căruia nu putem să nu ne oprim: asupra reflexiunilor d-sale scrise din incidentul aniversării a 300 de ani dela moartea celui mai mare erou al neamului nostru, — pentru-că se intervertește adevărul și pentru-că răsună, din gura unui savant cu oarecare autoritate, accente de scepticism neîntemeiat.

Asupra serbărilor aranjate în România liberă în memoria lui Mihai-Viteazul, di Densușianu reflectează: 1)

1) „Noua Revistă Română“ 1901 p. 391.

„... Să lăsam mai bine morții în pace, dacă nu-î înțelegem și să ne vedem de miseriile noastre pe cari zadarnic ne încercăm să le ascundem sub nume din trecut, a căror aureolă este alta decît aceea pe care le-o dăm“.

Așa vorbește di Densușianu. Și să-î și vedem cum înțelege d-sa numele și aureola ce i-se cuvine lui Mihai-Viteazul: 2)

„Era desigur un om extraordinar Mihai, un luptător dirz, înflorător uneori; brațul lui a îngrozit de multe-ori pe dușman și isbănzile lui le-au dat de gîndit în nenumărate rînduri; îi lipsea însă ceva acestui neobosit războinic, era un om pornit într-o parte, unilateral, meșter în a cădea dintr-o greșală într'alta — și n'o spun eu cel dintăiu, a spus-o cel mai competent istoric al lui, D. Iorga. Mihai a fost un om politic detestabil, o minte încurcată și neprevăzătoare, și de aceea trebuia fatal să cadă jertfă a propriului său temperament... Putem sărbători în el pe luptătorul viteaz, dar, pentru cinstea memoriei lui, ar trebui să lăsam de-o parte pe omul politic“.

E suficient atîta citat din spusele d-lui Densușianu; și să vedem ce zice di Iorga, la a cărui incontestabilă autoritate se provoacă di Densușianu, în privința omului „politic detestabil, minte încurcată și neprevăzătoare“, — care ne-a lăsat cea mai strălucită pagină în istoria neamului nostru.

„... opunerea ascunsă a Germanilor, setea de răzbunare a Turcilor, aliați cu Polonii, vecinicii rivnitori la stăpînirea țării noastre, și ajutați de Moldoveni și în fine, ura pe care o purta boerimea ardeleană „Ungurii“, Domnului barbar, venit din altă țară, dintre despretuiții Români, — pentru a naviga singur între aceste trei stînci amenințătoare, trebuia o excepțională inteligență politică, — pe care Mihai-Vodă n'a avut-o.“ 3)

Eată cum prezintă di Iorga pe „politicianul detestabil“ al d-lui Densușianu, într-o carte tipărită la 1900, când marele nostru istoric scria „această monografie,“ — un fel de orientare pentru lucrarea mult mai întinsă ce pregătesc de mult timp, — pentru istoria Românilor“...

Di N. Iorga, acest erou intelectual, dela data de mai sus, a mai îmbogățit literatura și istoriografia română cu numeroase opere. Colegului său dela Universitate, credem, că nu i-ar fi permis să nu le cunoască, și mai puțin să le nesocotească; și aceasta cu atît mai mult, cu cît se provoacă la autoritatea d-lui Iorga pentru a-și sprigini „Reflexiunile“.

Văzurăm însă, cum își stoarce di Densușianu argumentele, pentru caracterizarea unei strălucite figuri istorice!

Deci... facem noi apel la lumina istorică, în care di Iorga ne prezintă pe marele Voevod, (în ultima sa lucrare) pentru a pune în față adevărul, și a strălucitoră aventurile — moroase: 4)

„Apare împede, împotriva iluziilor măgulitoare ale noastre și iluziilor dușmănoase ale altora, că primul arhiepiscop de Alba-Iulia a fost Ioan de Prislop și că acesta nu trecu dela situația de „Vlădica al săboarelor românești în Ardeal“ la aceea de Mitropolit decît mulțumită cuceririi lui Mihai“

„Așa încât, în lumea faptelor, și nu a idealurilor sau înrăuirilor, aceasta rămase din glorioasa nișie războinică de acum trei sute de ani, care răsturnă durereare hotare: noua Mitropolie a Românilor din Ardeal și părțile vecine, gruparea tuturor fraților decolo în jurul acestui centru și legarea acestuia cu biserica munteană.“ 5)

„Ceea-ce pentru un popor supus străinului nu înseamnă puțin. Din unitatea religioasă rezultă pe atunci unitatea culturală, și din aceasta poate să vie astăzi, în împrejurări ce nu se pot prevedea...“ etc.

Eată Mihai-Viteazul, ca om politic!

S. Secula.

2) L. c. p. 390.

3) Scurta istorie a lui Mihai-Viteazul de N. Iorga. București, 1900. p. 76.

4) Op. cit. p. 114.

5) Sate și preoți în Ardeal, mai ales în secolul al XVIII-lea, după corespondența, acmă descoperită a episcopului nouit Dionisie Novacovici, de N. Iorga, („Noua Revistă Română“ 1901, p. 393.)

6) Și această legătură dară până la Unire, care rupse legătura ierarhică dintre scaunul din Bălgrad și cel din Euntenia. (Vezi: Iorga l. c.)

SCABIOSA

LEGENDA

De
PAUL MANTEGAZZA.

Cine cunoaște Lago-Magiore, știe că față în față cu Sabioncello, pe două insule mici, se ridică ruinele a două castele vechi, cari în evul mediu au servit ca loc de adăpost fraților Mazarini, hoști de codru și piraiți, cari multă vreme au fost spaima acestor ținuturi.

Nu știu însă toți că în vremurile vechi, cari se perd în întunecul istoriei aceste insule erau legate printr-o mulțime de ciclopi și înfățișa o singură insulă, pe care regele Melgonaro ridicase o cetate puternică, unde trăia cu familia lui în siguranță față de inamicii cari pretindeau să împartă stăpânirea țerei cu ei.

Regele Melgonaro cu precedentii săi stăpâni două sute de ani satele din Lago-Magiore, și numai al optelea rege, adică Melgonaro VIII, a fost învins de toți principii Italiei de sus, cari într-o alianță sfântă asediau castelul și nimiciră pe tiran prin foame, căci istovise răbdarea supușilor săi deoarece el era cel mai sălbatic și tiran principe din toată dinastia sa.

Dar să ne întoarcem la regele Melgonaro, întemeietorul dinastiei. El era cel mai bun din familia sa, și și exercita tirania mai mult acasă; era atât de sever, încât tremurau toți când se încrunta, începând dela servitorul cel din urmă până la Zuilla, frumoasa și mult iubită lui fiică.

Zuilla era blondă, și avea ochi mai albaștri, ca lacul mării.

Despre frumetea ei ve spun numai atât, că în toată Italia nu găseai una asemenea ei.

Regele, tatăl ei, dorea s-o mărite cu fiul regelui Rulindo, a cărui țeară o mărginea pe a lui.

Prințul Roboarto era nespuse de urât, și nu numai în Italia, ci chiar în toată Europa cu greu s'ar fi găsit un bărbat mai respingător ca el.

Toată fața îi era acoperită de barbă, așa că abia i-se vedea nasul cârn, pârșos. Ochiul îi scilipeau ca două granate pe sub sprâncenele galbene și groase, și toată ființa lui Roboarto avea mai curând înfățișarea unui animal sălbatic, decât a unui om.

Și acest monstru voia s-o ia pe Zuilla de nevastă!

Prințul venia des în vizită la cetatea regelui Melgonaro; dar Zuilla, îndată ce-i auzia numele, se ascundea în apartamentele ei și nu se mai arăta până nu era sigură că Roboarto a plecat.

Tatăl ei o iubia ca pe ochiul propriu și pentru nimic în lume nu i-ar fi cauzat vr'o durere, dar la căsătoria cu Roboarto nu putea renunța, căci avea interese mari această alianță, să se facă stăpân pe două țări. Așa balansa el între iubirea paternă și ambiția regească, și amena din zi în zi enunțarea dorinței lui.

Toată pe vremea aceea se escă pe lac o furtună îngrozitoare, și o sermană corăbioară, care încerca să ducă pe celalalt țărm pe un călător, suferi naufragiu.

Matrimoni se înceară, ear călătorul leșinat fu aruncat pe celalalt țărm.

Pe vremea aceea ospitalitatea era datorită cea mai sfântă și naufragiații găsiu asil în cetate.

Călătorul în chestie era tânăr și frumos, îmbrăcat ca trubadur, în mâna înțepenită ținea o vioară pe care n'o lăsase nici în lupta cu moartea.

Regele Melgonaro respecta numai pe războinici, ear neguțorii, țerani

sau alte soiuri de meșteșugari, nu valorau ca oameni în ochii lui. Pe poezii însă îi ura de moarte, devenia furios când auzia amintindu-se numai de ei. Făcea asupra lui impresia ce o face musica asupra cânilor.

Când află că naufragiatul era numai un trubadur, era pe cale să uite toate datorită ospitalității, și cu peatră de gât să-l arunce din nou în apă, ca să nu mai poată suferi naufragii. Se mulțumi însă cu porunca, ca îndată ce și-a venit în fire și a încetat furtuna, să-l depărteze din regatul lui.

Zuilla însă, care ca soră de caritate și femeie, dăduse mână de ajutor frumosului tânăr, se îndrăgosti de el cu patimă, și când el deschise ochii și observă pe princesa, fu cuprins de același sentiment.

Sermanul poet în naufragiu fu isbit de o stincă grea, așa că trecu multă vreme până se însănătoșă, și regele Melgonaro, care numai cu greu își ține mâna în frâu, întreba adesea cu nerăbdare chinuitoare, dacă oaspele neplăcut pe care îl aruncase lacul în brațe, nu s'a însănătoșat încă.

În intervalul acesta Zuilla și poetul petreceau ore delicioase, și când toate ușile erau încuiate, compania vioara trubadurului cu armonie îngerească și melodii de dragoste, cari ar fi îmbălzit și pe un tigr.

Contra dorinței Zuillei, naufragiatul se însănătoșă curând și cu ochii plini de lacrimi își luă rămas bun dela ea.

„Zuilla, trebuie să plec.“

„Nu, nu-ți dau voie să plec.“

„Știi că dacă plec, trebuie să mor de durere, dar trebuie să plec.“

„Nu pleca, te voi prezenta tatălui ca pe bărbatul meu.“

Poetul surse așa de trist, mai trist ca plânsul.

„Nu ști că regele Melgonaro dispunește poezii din adâncul sufletului, și îl consideră mai puțin decât pe sclavi.“

„Știi, dar tatăl meu mă iubește și nu-mi poate dori moartea.“

„Dragostea ta pentru mine îți împaiengenează ochii și nu te lasă să vezi adevărul crud. Fiica unui rege nu se poate mărita după un serman artist.“

„Fiica regelui Melgonaro va deveni soția ta sau va muri ca fecioară și martiră.“

Când regele Melgonaro află din gura fiicei sale despre dragostea ei către poet și hotărârea ei neclintită să-l ia de bărbat, la început nu voia să creadă că ea ar fi în stare să facă un pas atât de nebun.

Pe urmă își smulse barba, își sgărie fața, sparse basenul cel mai prețios din castelul său; apoi ordonă să pue în lanțuri pe poet și să-l alunge peste granița regatului său.

Fiicei sale nu-i zise nici o vorbă; dar încrunțarea frunței și gestul cu care o concedie, îi spuneau evident, că ambiția regelui învinsese iubirea paternă.

Mai multe zile de-arândul tatăl și fiica se întâlneau la masă, fără să schimbe vr'o vorbă.

În una din zile regele chemă la sine pe Zuilla.

„Zuilla sunt convins că și-a trecut nebunia.“

„Care nebunie?“

„Dragostea ta, tu fiica regelui Melgonaro să iubești pe un poet miserabil!“

„Dacă aceasta e o nebunie, atunci și acum o păstrez în inimă și mă va

părăsi numai cu ultima picătură de sânge.“

„Tu provoci pe tatăl tău.“

„Nu-l provoc, dar nu voiu să suport tirania lui.“

„Ști de ce e capabilă ura regelui Melgonaro.“

„Știi; dar mai mult decât să mă omori nu poți, și sunt gata să mor.“

„Trebuie să devii regină a două țări, și să iai de soț pe fiul regelui Rulindo.“

Regele Melgonaro făcu toate concesiunile dragostei de tată și se miră el singur cum a putut fi atât de indulgent.

Dela nașterea lui nimeni nu-i discutase voința.

„Zuilla, Zuilla, ști de ce e capabil regele Melgonaro, când el urăște.“

„Și pe cine urăști?“

„Pe poetul tău. Voiu începe război cu el, îl voiu face prizonier și-l voiu chinui de moarte.“

„Il poți omori, dar el va muri fără să se tânguiască, căci va ști că Zuilla a murit înaintea lui. Dar să ști, rege Melgonaro, că și eu urăsc pe un bărbat.“

„Cine e acel bărbat?“

„Acel bărbat e tatăl meu.“

Cei doi nenorociți se aflau în grădina castelului, după-ce au sfârșit această luptă singeroasă.

Când Zuilla spuse ultimele cuvinte de decepție, căzu un fulger din cer, ear regele Melgonaro se repezi cu sabia asupra fiicei sale.

Dar căzu în genunchi, sabia intra în pământ și se frânse. Vârful ei nu atinse nici un corp căci în același moment Venus, protectoara dragostelor pătimăse, prefăcu pe Zuilla într-o floare, Scabiosa, care întunecoasă și tristă jelește de atunci pe o fată nenorocită, pe Zuilla.

Tradusă de Lucreția Russu Ștrianu.

CÂNTEC.

Nainte-mi am portretul tău,
Tu chip frumos de zână;
Nainte-mi am portretul tău —
Și par'că am pe Dumnezeu,
Desprins din farmec și lumină.

Zimbești atât de ușor,
Tu scump odor de fată!
Zimbești atât de ușor,
De-mi plec genunchii și te-ador
Ca și pe Maica Precurată!

De mi-ai de ori te fericesc
Și îți aduc doriri de bine;
De mi-ai de ori te fericesc
Și după tatăl cel ceresc
Mai mult, eu te iubesc pe tine!
Iosif Stanca.

Cum se desvătă lenea.

De

Iudita Socla.

So măritaso o fată din oameni cu dare de mână. Părinții o înzestraseră cu haine frumoase, covoare și de toate — câte încap într-o ladă cu zugrăvelli de flor, cumpărată din țarg.

Bun bărbat își căpătase fata, dar ea nu prea obicnuise de a se rupe cu lucrul... Și vorba aia: de unde nu poți, ei numai lei, — se brodisse și la dînsa, eu isprăvitele.

Hăinișoarele de acasă se rup dela o vreme; și apoi să mai bați din picioare și să te înțești din mână, cu acul, cu fusul și la războiu... drăguța de lene ce ar zice?

Destul și bine, că nevasta din vorbă cam ajunsese pe fundul lăzii cu „de-acasă“, când bărbătelul o vestește, că au să moargă la nunta surorii celei mai mici, căreia i-a venit și ei rândul la măritiș.

„Cum să mă duc, dar eu ce să mă îmbrac... sunt numai zdrențe“, se jăluoște femeia, părându-i rău, și mai nu știu ce.

— Ști ce, nevastă, ti zise bărbatul, domol din fire: Te-oiu băga într'un sac. Și când vom ajunge la ai noștri, vom găsi doar' acolo un rînd de baine, să te îmbraci și tu până o ține nunta!

Zis și implinit.

Omul nostru pornește cu carul la drum, în car cu un sac, legat la gură mai fără noduri. Și cum merge, ajunge într-o pădure. Și îl băteau niște gânduri, de se hotărî de-odată să se oprească loculul. Oprește și începe a vorbi, prefăcându-și glasul:

— Bună ziua, măr drumete!

— Bună-ți fie inima! răspunde tot dînsul, cu glasul firesc.

— Dar unde te duci?

— Ia, mă duc la țarg cu un sac de făină.

— Dar nu m'at lua și pe mine în car? că viu de departe și sunt tare ostenit

— Nu pot, că mi-s juncanii tineri și nu vreau să-i silesc. Și eu merg pe lângă ei. Destul e sacul.

— Îți plătește, omule, — că nu mai pot de picioare.

— Zău că nu-s de pomână nici juncanii mei.

— Nu vrei? Îți plătește.

— Nu pot, jupăne, nu pot.

— Așa? Dacă n'at milă de omul ostenit, am să-ți bătucesc sacul până l-o ești făina.

Și începe omul a-și îmblăți sacul cu o bată zdravănă, de so făcea răsunet în hăul pădurii.

— Nu mă primești? zicea tot el, cu glas schimbat.

— Nu da, omule, că-mi spargi sacul și curge făina.

Și a tot bătucit-o pe biata nevastă, până i-s'a urit. Dar ea sta chitic și nici smăre nu zicea.

— Nu mai da, omule, își zice el dela o vreme, că îți dau mai bine două pițule, dar să nu-mi strici făina.

— Dă banii și pleacă cu Dumnezeu, își răspunse tot el.

Apoi, ea scâpat de o mare nevoie, îi zise nevostei din sac:

— Vezi, nevastă, ce pățirăm? Să te omeare și alta nu.

Ajunso omul, ajunsese, ajunsese la casa părinților. Și cum sosi, cum luă sacul în spate și mîl duse în cămară. Acolo își găti nevasta cu straie frumoase dela soacră și era numai bine și gătită pe când se pornește nunta.

Când să s'așeze la masă, masă mare cu de nuntă, o pofită și nevasta leneșă să se așeze. Ea nu vroa să șadă și la toate pofiturile răspunde:

— Nu șod, dacă nu-mi aduceți o furcă cu fuior, să torc.

La sinul tău, când am venit...

La sinul tău, când am venit,
Eram mai înghetată,
Și tu de grab' m'at încălzit,
Stringându-mă odată.

Ear când s'erutul ai depus
Pe gura-mi doritoare,
Așa de caldă m'at făcut,
De-am întrecut pe soare!
Timișoara.

Colibri.

GLUME.

Intr'o policlinică stau mai mulți doctori de vorbă. Deodată întră repede un om palid, agitat și strigă:

— Săriți! Ajutor! Veniți cu mine acasă, domnilor doctori!

— Dar' ce s'a întâmplat?

— Mi-a venit soacră-meal!

Dialog conjugal:

El. — Astfel în cazul când aș muri totul e preparat.. nu-ți va lipsi nimic...

Ea (cu iubire). — Da, dragul meu, dacă se întâmplă să nu mori?

— Camarade, știți care domn o să se urcă mai de multe ori pe cal?

— Știu, e don căpitan instructor.

— Ești un prost; nu el, ci don căpitan cu îmbrăcămintea.

— Ei, aș'! d-lui încălecă numai minca...

— Așa e; dar la fie-care plimbare cade de câte cincisprezece ori de pe cal.

Mama: (instruind pe fiică) „Așa de înțelegi, drăguț? Antipozii, adică cari locuiesc pe cealaltă parte diametral opusă a pământului, se duc la culcu numai când ne deșteptăm noi, dimineața.“

Fetița: Bine, mamă, și tata este antipod?“

A.: Cum se află nevastă-ta?

B.: Hm, din timp în timp îi dăm de lucru capul.

A.: Are dureri nervoase de cap?

B.: O, nu; dar îi trebuie tot lapte săptămâni câte o pălărie nouă.

Tuturor cetitorilor nostri le dorim
Sărbători fericite!

NOUTĂȚI.

ARAD, 6 Ianuarie n. 1902

Din cauza sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului, numărul proximal foii noastre va apărea numai Vineri la amiază.

Pentru Casa națională.

Drept rescumpărare a felicitărilor de sărbători și de Anul-nou, Dl Dr. *Virgil Bogdan*, avocat în Arad, a dăruit suma de 30 coroane pentru Casa națională din Arad.

Trecutul și viitorul - între Securi.

Un reprezentant al societății de maghiarizare *Emke* - după-cum o spune însuși în numărul recent al lui „Budapesti Hirnap” - călătorind astă vară prin secuime, pe când trecea prin satul Al-Gyon, în trăsura cu fișpanul comitatului, după-ce trec în revistă o serie de hurube, dau cu ochii de un castel pornit spre ruină, în mijlocul unei grădini de pomi slab îngrijite. Fișpanul îi zice tovarășului de drum: „Vezi, domnule, acesta e trecutul!” - Înaintând în sus, purtând inscripția românească: „Cu ajutorul lui Dumnezeu a zidit-o Ioan Beres. - „Acesta e viitorul!” observă călătorul.

Și pe călători i-a podidit jalea.

Armata germană se înmulțește dela

1899 în continuu. Afară de marină actual-minte stau sub armă 24.125 ofițeri, 80.642 sub-ofițeri, o jumătate milion soldați, 2800 medici militari 130.000 caș. După diferitele arme: infanterie 12.500 ofițeri, 16.000 sub-ofițeri, 350.000 soldați; artilerie 10.000 ofițeri, 10.000 sub-ofițeri, 74.000 soldați, 3400 caș; cavalerie 2500 ofițeri, 9000 subofițeri, 57.000 soldați 70.000 caș; geniu 10.000 ofițeri, 4.000 sub-ofițeri, 17.000 soldați. Anul trecut s'a format un nou corp de expediție ost-asiatic, din care o parte se află și azi în China pe linia Peking-Tianczin-Sanchai. Budgetul de război german pe 1902 a fost prelininat cu 1.063¹/₂ milioane coroane și acoperit parte prin împrumut. Expediția germană în China a costat 205 milioane coroane.

De anul nou.

Impăratul tuturor Rușilor, Nicolae II, a adresat din Țarskoje-Selo președintelui Franței, Loubet, următoarea telegramă:
„Cu ocaziunea aniversării, împărăteasa și eu ținem să ne exprimăm urările noastre cele mai bune față de Franța și mai ales față de D-ta, d-le Președinte. În amintirile cele mai plăcute, ce ni-le-a lăsat anul trecut, prețioasă ne mai este mai ales amintirea zilelor frumoase, ce le-am

petrecut în frumoasa și aliata țară. - Nicolae.”

Răspunzând la telegrama aceasta, președintele Loubet zice în telegrama adresată Țarului, că l'au mișcat adânc urările împăratului și împărătesei față de Franța, amică și aliată. Franța, care a păstrat în recunoștință amintire ultima vizită a părechii imperiale, va face și mai statornică acea amintire fericitoare.

Princesa camerieră.

Se scrie din Kiev, că în zilele acestea, au dus în spitalul de-acolo o femeie greu bolnavă, de-o frumuseță admirabilă. Bolnavă a servit timp mai îndelungat în calitate de camerieră la o familie aristocrată din Kiev și în cartea de serviciu era îndusă numai simplu Anastasia Nicolaiev. În fine a mărturisit, că e princesa Olga B. dintr-o cunoscută familie aristocrată din Petersburg. Căsătoria i-a fost foarte nefericită, așa că a fugit dela bărbat. Ca prinsă ar fi ajuns cu greu la vr'un post; și-a luat deci carte de serviciu și a servit în calitate de camerieră în Kiev până nu s'a îmbolnăvit.

Werner Gyula - reales.

La 4 Ianuarie a avut loc în Ighiu alegerea de deputat, în locul devenit vacant prin depunerea mandatului de către Werner, atacat pe motivul, că nu era înscris în lista alegătorilor. Ceea-ce însă n'a fost Werner în 1901, s'a îngrijit să fie pe 1902, înscriindu-se membru alegător în cercul electoral respectiv. Și drept recompensă pentru acest fapt, tot el, *Werner*, a fost reales, pentru a fericit cercul, reprezentându-l în Dietă.

L'a făcut de rușine pe Kecske-méthy!

Din Pisa (Italia) sosește știrea senzațională, că Ceraș, cassierul băncii de discount din Pisa, a defraudat suma rotundă de 2 milioane lire din casă și a dispărut, fără să i-se dea de urmă. Comisiunea de supraveghere a băncii a cerut și obținut un moratoriu de 6 luni, ca să aranjeze afacerile institutului. Cu defraudarea din Pisa trece de lucru banal și prava lui Kecske-méthy, căci ce e 1/2 milion de coroane față cu 2 milioane de lire!

Din public.

P. T. Public!

Dela fundarea mării mele prăvălii, ea și-a eluat spriginul extraordinar al P. T. public, ceea-ce este o dovadă, că n'a fost stăruință zadarnică, a da în Arad ființă unei întreprinderi de oraș mare.

Am experiat cu mulțumire, îndeosebi în sezonul sărbătorilor Crăciunului, că toate păturile sociale, fără deosebire, ale P. T. Public, tot cu mulțumire s'au bucurat de favorul fotografiării în mărime naturală, și relativ la pozele transportate - din toate părțile mi-au sosit cele mai măgulitoare declarațiuni de recunoștință.

Văzând acest mare interes și spriginul călduros al publicului m'am hotărât să înlesnesc și mai mult răspândirea fotografiilor în mărime naturală, și pentru acest scop, începând cu ziua de azi, am introdus în prăvălia mea următorul sistem nou:

Casseta mea va estrada publicului chitanță despre toate cumpărările, fie acelea ori cât de neînsemnate, și îndată-ce cumpărările se urcă la suma de 20 coroane, dăruiesc, cu totul gratis, un portret în mărime naturală, înalt de 65 centimetri, lucrat artistic și fidel, având a se plăti 3 coroane numai pentru imposantul cadru de hârtie al posei. - Nu va trebui, prin urmare, a se cumpăra deodată în preț de 20 coroane, pentru-ca On mei cumpărători să dobândească o poză în mărime naturală, ci cumpărarea se poate face și în rate; pe o fotografie pot să figureze două sau și mai multe persoane!

Mulțumind On. Public pentru spriginul binevoitor, sunt

Arad, la 1-a Ianuarie 1902.

Cu stimă distinsă:

Porter Vilmos,

Mare prăvălie în piața Libertății.

Editor **Aurel Popovici Barclanu.**
Red. respons. **Ioan Russu Șirianu.**

Insertiuni și reclame.

Atragem atențiunea On. cetitorii asupra anunțului, ce-l publicăm în numărul de față Marea Prăvălie a lui Porter Vilmos din Arad.

Dovezi de recunoștință și mulțumire. Fluidul-Elsa al lui Feller ajută influențând foarte puternic asupra celor mai multe boale, precum: tuse, influență, friguri, gicht, reumă, dureri de piept, cap și dinți, junghiuri, crampe, înțepenire de mână, picioare, dureri de stomac, lipsă de poftă de mâncare, boale de ochi - și vindecă iute și sigur. Este un medicament premiat la expozițiile din Paris, Berlin, Londra, Roma și Niza, cu medalia de aur. - 12 sticlute costă 5 coroane, franco. Reprezentant general Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Kirchengasse (Comitatul Agram). Să nu lipsească din nici o familie acest fluid de esență de plante eminent și de miș de ori probat, care întrece toate celelalte mijloace; cel ce l'a întrebuințat odată, îl întrebuințează consecvent pentru efectele lui binefăcătoare.

„Anker”. Această societate a fost inaugurată ideea de asigurare în patria noastră. Din averea ei peste 24 milioane coroane sunt plasate în valori ungare. În consiliul direcțional se găsesc mai mulți distinși magnați. În baza acestor considerațiuni, precum și având în vedere averea sa mare, această societate oferă necondiționată siguranță, așa că ori-care părinte de familie poate să se asigure pe sine, soția sa sau copiii săi.

înaltă și elegantă; - la vederea lui, își puse mâna pe frunte: „Este cu puțință”, se gândia, „fratele meu?”

Atunci auzi pe Marta zicând: Vrei unchiule? mama nu poate pretinde să rămână la ea, când pot să mă simt mai bine la tine. Ah, ce fericită voi fi în casa aceea mare și frumoasă de care îmi istorisești! Și nu-i așa, unchiule, că nu trebuie să-mi i-au lucrurile cu mine, nici pe cele noi? că știți, sunt prea comune.”

Zicând acestea, aruncă o privire desprețuitoare spre masa cu darurile, cari erau încă neatinsse. În momentul acesta observă pe mamă-sa, care era tot așa de albă ca și perețele, de care sta răzimată. Unchiul Martei se repezi spre soru-sa, și tocmai la timp ca s'o prinza în brațele sale.

Pentru Dumnezeu, ce ai? - întrebă el cu sfială și totuși dojenitor. Căci când a intrat în această casă, era convins, că va fi primit cu bucurie. Acum deveni în cât-va confus, tuși de câte-va ori, și apoi zise:

„Cred că mă cunoști, Eleno”. Se înțelege, sunt mulți ani decând nu ne-am mai văzut, și d'atunci multe s'au schimbat! D-na Lorenț afirmă tăcută, ear frațele ei continuă:

„Tu știți, că de mult nu mai sunt micul neguțator, nebăgat în seamă, cum eram în primii ani, după moartea părinților, ci că prin averea mea mi-am câștigat stimă printre comercianți. Și că firma Besser & Comp are un bun renume. - Bărbatul tău din contră, - aci se opri, căci văzu

Compactor român în Arad.

Subscrisul Imi iau voe a aduce la cunoștința onor. public român, că reîntors din străinătate m'am stabilit în Arad, strada bisericeii (Templom-ulca) nr. 7, unde mi-am deschis un

Atelier de compactorie modernă,

arangiata cu mașinele cele mai noue și mai perfecționate, sunt în plăcuta poziție a efectul ori ce lucrări atingătoare în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asemenea pentru legăturile de protooale, pentru cancelarie, cărți bisericești, cărți de rugăcuni pentru preoți onorați domni preoți, în tomuri singuratiche ori în partit de ori-ce mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

În speranță, că onor. public român Imi va oferi binevoitorul concurs, rămân

684 1-

Cu distinsă stimă

Iustin Ardelean,
compactor.

Hotel „VAS“

cafenea, restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsească cu prețul cel mai avantajos mâncări de casă, vin excelent și bere Dreher. Un prânz de 3 puse 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori-ce tren care sosește sau pleacă, omnibus sau trăsură.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus.

Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă preșosul sprigin.

685 1-

Cu deosebită stimă

Veduva Duffner Jozsef.

Avis.

A apărut și se află de vânzare la administrațiunea tipografiei diecesane din Arad:

„Carte de cetire“

pentru elevii clasei a II-a a școlii populare, de învățătorii: *Iuliu Groșoreanu, Iosif Moldovan, Nicolae Ștefu, Nicolae Boșcaiu și Petru Vancu.* Prețul unui exemplar 40 flori.

„A-B-C-edarul“

de autorii susnumiți s'a pus sub tipar și în scurt timp va apăre ediția III-a, îndreptată din nou. 683 2-

PRIETENEI...

pragul despărțirii stau frânt și abătut, cel fulger de durere în piept mi-a străbătut. Stinge-un basm de aur, eu farmec din povești - stătu mi-îi fi departe, pe cât de dragă-mi ești. - roare orndă-i asta, și plină de amar, gânduri multe 'n minte-mi răsar și ear dispar unde în calea fugărilor parau, - a-mi naște tot atâtea adânci păreri de rău 'n est vortegiu de patimă, eu mintea mi-o frământ, - ducorile-aminte în vers să mi-le cânt, - în vraja lor să 'nvie prezentul vestejit și mai trăesc o elipă 'n trecutul îndrăgît. - cum să apuc vorba, și unde să o las - a da inimii limbă, durerii mele - glas? - leri ai ști spune, când te simți mut din graiu, - strins și 'ngust e graiul când une-ori îl ai. - a și despărțirea - ea-î lucrul cel mai trist, - eșere el aproape-î de patima lui Christ, - carul cel molatec al linuțului isvor - murmurul lui gingaș ce oare alta vor? - nu suspină codrul, de-î pică frunza-n vânt, - pribegia frunzei, au nu-î cel mai trist cânt? - dacă 'n despărțire atâtea-î sensul tot, - nu plâng, e o crimă - și asta ou n'o pot. - nește dar, copilă, acesți miei stropi de foc - os al unui suflet, lipsit d'un sfânt noroc, - în el sfințesc dorirea fericeii revederi - a strîngerii de mână, ca cea de azi și ori; - a spună-îi aste lucruri, precum și mie-mi spun: - t una e norocul și visul cel nebu - ncepîi lor a te 'ncrede, se due, te părăsesc, - a umbre, numai umbre-'s, ce-'n vecl nu se opresc.

pragul despărțirii, stau frânt și abătut, cel fulger de durere în piept mi-a străbătut: - stinge-un vis de aur, eu farmec din povești - stătu mi-îi fi departe, pe cât de dragă-mi ești!

Ghiocel.

Ajunul Crăciunului.

Nu, Marta nu era urită; părul ei castaniu, cădea în bucle ușoare pe umeri, corp subțirel și elastic, ochi mari și scilpicioși, și totuși nu îmbrăcămintea sărăcăcioasă, o făceau acum urită, ci espresia neprietenoasă și nemulțumită, din fata ei - își lasă buzele 'n jos, adeca, neglijența în ținuta și hainele ei, aceasta era ce o făcea urită.

Se înțelege, că Marta nu recunoștea lucrul acesta, și să i-o fi spus cineva, s'ar fi supărat.

„Cine poate fi frumos, în asemenea haine urite,” mormăi ea a, „E adevărat, mama nu-mi poate da altele mai bune, însă totuși e ceva îngrozitor, a fi copil sărac!”

În ziua următoare, D-na Lorenț se duse la biserică. Când se reîntorse și urcând scările, să auzi din odaie, spre marea ei mirare, o voce străină bărbătească și risul vesel al Martei. - De mult nu-și văzuse copilul vesel, ce să însemne schimbarea asta?

Se opri un moment, să asculte, apoi cu pas grăbiț urcă mai departe, ca și când ar presimți că s'a întemplat ceva, ceea-ce i-ar cauza durere.

Ajunzând la ușă o deschise încet. Și ce era să vadă? Marta sta în mijlocul odăii, cu căpșorul răzimat de umerul unui domn, și cum slau cu spatele spre ușă nici nu observă apariția ei. Domnul era îmbrăcat în haine fine și avea o statură

Căile ferate Ungare

Mersul Trenurilor.

In vigoare dela 1 Octomvrie.

Pleacă din Arad:

Spre Oradia

Tren de persoane	la orele	5.10 a. m.
Tren accelerat	" "	8.18 a. m.
" de persoane	" "	11.20 a. m.
" mixt	" "	3.56 p. m.
" accelerat	" "	4.21 p. m.
" de persoane	" "	9.35 p. m.

Spre Ardeal:

Tren de persoane	" "	6.35 a. m.
" accelerat	" "	12.11 p. m.
" până la Soborșin	" "	2.04 p. m.
" de persoane	" "	4.30 p. m.
" accelerat	" "	7.28 p. m.

Spre Timișoara:

Tren de persoane	" "	6.20 a. m.
" mixt	" "	11.56 a. m.
" "	" "	5.— p. m.

Spre Seghedin

Tren de persoane	" "	7.12 a. m.
" "	" "	4.09 p. m.

Spre Brad

Tren de persoane	" "	6.25 a. m.
" mixt	" "	12.06 p. m.
" până la B. Sebiș	" "	5.20 p. m.

Soseso la Arad:

Dela Budapesta.

Tren de persoane	" "	6.05 a. m.
" mixt	" "	9.10 a. m.
" accelerat	" "	12.51 p. m.
" de persoane	" "	3.55 p. m.
" accelerat	" "	7.11 p. m.

Dinspre Ardeal.

Dela Soborșin	la orele	6.50 a. m.
Tren de persoane	" "	10.50 a. m.
" soara	" "	2.30 p. m.
" Dela Rádna după amiază	" "	2.30 p. m.
" Tren accelerat	" "	4.06 p. m.

Dela Seghedin

Tren mixt seara	" "	8.38 p. m.
" de persoane	" "	7.06 p. m.

Dela Brad

Tren de persoane	" "	8.— a. m.
" mixt	" "	11.03 a. m.
" de persoane seara	" "	6.36 p. m.

SECRETELE UNUI BĂRBAT BĂTRÂN!

O istorie din viața reală. Povestită de Stefan Szabó junior în Fekozd. (Toate drepturile rezervate).

Iubiții mei. Cel mai mare bun al omului e sănătatea. Durere, când cineva e bolnav, cu greu găsește un mijloc de vindecare. Și eu am fost așa ani bolnav și încercat am încercat toate mijloacele.

În sfârșit am cettit într'un ziar despre Elsa-Fluid de Feller, farmacist în Stubica (Croatia) și mi-am gândit: „Încearcă și tu acest mijloc!” Mi am comandat o duzină de probă, și eată rezultatul: Șase ani n'am putut umbla din cauza reumatismului și a sgarciurilor la picioare. Nu-mi puteam mișca picioarele și suferiam de insomnie. Zece zile mi-am uns picioarele cu „Fluidul Elsa” de Feller; și am și putut umbla și în trei săptămâni am fost sănătos ca peștele în apă.

Toți vecinii au venit să vadă acest mijloc miraculos, care m'a vindecat.

Toți au aflat, că am mai comandat din „Elsa-Fluid”. Eată că vine vecinul meu Michel și se plânge că suferă de călduri și friguri, și-l dor mâinile, picioarele și crucea spinării. I am dat o sticlută din acest „Elsa Fluid” și în 3 zile s'a făcut bine. Mai veni și Stefan Bergl, ca să-l dau și lui din acest miraculos „Elsa-Fluid”, care folosește contra tuturor boalelor, căci soția lui tușeste și are junghiuri la pept. Închipuiți-vă, oament bun!, după trei zile veni soția lui Stefan să-mi mulțumească, căci i-a ajutat „Fluidul Elsa”.

Mal veni și vecina Ana la Iosefi și se plânse că copilul ei e aproape dus din cauza vărsăturilor, a plânsului și a sgarciurilor în stomac, așa că nu mai știe ce să-i facă, a încercat toate medicamentele, dar în zadar. Imediat m'am uitat în descrierea care s'ă pe fie care sticlă cu „Elsa Fluid”; și într'adevăr stă: 10 picături din Elsa Fluid, date în lapte, și uns pântecul cu același medicament, trebuie să folosească! Il dă lui o sticlută și îl zise: Nu trebuie să desperiți!

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Kirchengasse (Comitatul Agram). Dacă comandați 12 sticlute din „Elsa-Fluid”, plătiți 5 coroane; 24 sticle costă 8 coroane 60 filer!, 3 duzine (36 sticle) costă 16 coroane, franco cu descrierea modului de folosire și cu cutie și totul, celor-ce îl comandați, doresc să le folosească ca și mie.

Veritabilul „Elsa Fluid”, atât pe descrierea modului de folosire, cât și pe etichetă trebuie să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa” și subscrisura „Feller”. Analisată de comisia sanitară și garantată. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin „Elsa Fluid” a fost decorat cu medalia de aur.

Comandați „Elsa-Fluid” cu rambursă postală și prin alăturarea costului. Nu numai bolnavii, ci chiar și cei sănătoși să folosească „Elsa Fluid” de Feller, pentru întărirea nervilor, pentru înfrumusețarea și frăgezimea tenului, contra măreței și a căderii părului și ca parfum pentru odăe.

Costă cu ambalajul și porto precum și descrierea modului de folosire. Dacă comandați 12 sticlute din „Elsa Fluid”, plătiți 5 coroane; 24 sticle costă 8 coroane 60 filer!, 3 duzine (36 sticle) costă 16 coroane, franco cu descrierea modului de folosire cu cutie și celor-ce îl comandați, doresc să le folosească ca și mie.

Tuturor le scriu bucuros, că am suferit 20 de ani de paralizie și m'a vindecat numai „Elsa-Fluid” scrieți-mi la adresa D nef Stăez Mihalyne din B. Szervas 1901.

Cine dorește să primească „Elsa-Fluid” de Feller veritabil, să comande la:

Eugen V. Feller,

farmacist în Stubica, Kirchengasse (Comitatul Agram).
Depositul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, König-gasse Nr. 12.
Eggers „Reichs-Palatin” farmacia Váci köut 17. și la farmacia Béla Zoltán, Grosse Kronergasse Nr. 23.

Cine-și iubește sănătatea, să-și comande: „Elsa-Fluid” de Feller, — așa scrie Juhász István din Dunaföldvár.

Unul a tușit cu vărsături de sânge, și acestuia i-a folosit și un bătrân își perduse vederea, ear' acum vede ca un tânăr. După povestirea vecinilor, „Elsa-Fluid” folosește contra tuturor boalelor. Chiar și porci, cat și bot i-au curat cu acest medicament, ajută la toți și vindecă ori-ce boală. Panturca să-l căpătați veritabil, trebuie să scrieți adresa exact:

Marca înregistrată.

prin lego.

Asigură-ți viața

Asigură-ți viața.

„Anker”

societate de asigurare a vieții și de rente.

Representanța generală pentru Ungaria: Budapesta, VI., Piața Deák 6. (Anker udvar) casa proprie a societății.

Averea totală 138 milioane coroane.
Statul de asigurări 505 milioane coroane.
Plăți făcute până acum 232 milioane coroane.

În anul 1901 au primi: cei care s'au asigurat cu împărțire de câștig, la asigurări pentru cas de moarte și amestecate, după planul div. A. ca tuto'deuna de 26 ani înainte, 25% premiu anual, în bani gata plătit; la amestecate și asigurări de cassa de economii după planul div. B (dividendă crescândă anual) 3% după premiile plătite dela începutul asigurării, adică: după 3 ani 9%; după 4 ani 12%; după 5 ani 15%; după 6 ani 18%; după 7 ani 21% în bani gata plătiți.

Prospecte și deslușiri servește S. N. Kohn, în Arad.

Avantajii pentru asigurarea copiilor.

Avantajii pentru asigurarea copiilor.

„Nădlăcana”

institut de credit și economii, societate pe acții în

NÄDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu convenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

Direcțiunea.

545 - 41

S'a început târgoiala mare pentru Crăciun în cel mai ieftin Bazar de concurență dela Teatru.

(Peste drum de statuia martirilor.)

Nu pot să dau decât un mic extract din inventarul despărțământului atât de bogat și corăspunzător pentru a cumpăra minunate jucării de copil.

Jucării pentru copii.

Păpușă franceză, cu corpul de lemn, mobil, cel mai fin fabricat.

Înălțimea în cm.	15	24	26	28	30	32
	16 cr.	33 cr.	38 cr.	43 cr.	47 cr.	50 cr.

Păpuși îmbrăcate, costumate, en gust executate	15	Pușcă, sabie, tobă, capelă	7
Păpuși de piele	45	Pușcă cu două țevi și baionetă	90
Mașină de fier, cu vase	15	Mașini de numărat	15
Mobili de lemn și fer emailat	7	Trăsurice pentru păpușe	90
Vase de lemn și de tinichea	7	Cat adjustat pentru legănat, 3-5 ani	1.80
Domino de os cu 45 petri	43	Cărți cu chipuri, jocuri sociale	7
Laternă magică	45	Soldăți de lemn și zinc	15
Cuții cu cvadraturi de căd. Richter-Comet	45	Harmonică de gură și de mână	7
Cvadraturi de lemn	7	Drumuri de fer cu aparat mecanic	30
Cvadraturi în tablouri	30	Paiațe, anim., serteneob cu mecan. etc.	30
Servicii de porțelan	15	Căne, care umblă și latră	4

Obiecte de lux.

Albumuri pentru cartoline; albumuri, dela 40 cr. Casete arangate (ocasionale) dela 30 cr. Ustensilii pentru fumători, din bronz și obsid, dela 90 cr. Chibritelnițe, acrumziere, sfeșnice, călimări de fer emailat, dela 45 cr. Albumuri de fotografi minunate executate, dela 45 cr. Statuete și vase de flori de porțelan și teracotă, dela 45.

Modă pentru bărbați.

Cămași albe, lucii, dela 75 cr.; cu cerculețe, dela 94 cr.; colorate de batist cu piepșii moi, dela 97 cr.; de mătasă colorată, exemplare admirabile (ocasionale) dela 1 fl. 20 cr. Gulere, dela 10 cr.; manșete albe și colorate, dela 19 cr.; cravate regate și funde din mătăsuri, dela 10 cr.; cravate de mătasă de legat, dela 24 cr. Ciorapi de iarnă împlețiți, dela 13 cr.; pantalonii de pânză, dela 27 cr.; cămași de noapte cu cusături colorate, dela 83 cr.; tricouri de iarnă, cămași, pantalonii, dela 60 cr.

Pentru dame.

Cămași albe	47	Șorțuri albe ajour	47
Corseturi	45	Șorțuri albastre pentru bucatărie	47
Eluse de flanel Tennis	83	Ciorapi de iarnă negri și colorați	13
Halat de noapte pentru dame	85	Garniture de flanelă (fustă, pantalonii) fl. 1.80	1.80
Șorțuri de satin negru, cu broderio col.	45		

Mănuși împlețite și tricot, dela 20 cr. Batiste de mătasă, cu marginii cusute, cele mai noi modeluri, duzina 1 fl. 80 cr. — Perit de cap, gură, haină piepteni, umbrela. Săpunuri, creme pentru dinți; geante de călătorie și pentru piață. Mănuși, ciorapi, cărucioare, pentru copil. Podoabe pentru pereți; ghebe de iarnă, pungă, tabachere, și mit și mit de obiecte netășirate aici, — cu ei mai estin etc.

Despărțământ special pentru jucării și obiecte de lux cu preț 7-15 coroane. În cel mai ieftin Bazar de concurență dela Teatru, peste drum de statuia martirilor.